

1967

Bajtársi Levél

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI
TÁJÉKOZTATÓJA

ALAPITOTTA: VITÉZ KARSAY JENŐ ALEZREDES

1967. ÁPRILIS—MÁJUS—JUNIUS
XX. EVFOLYAM, 4-5-6. szám.

A BAJTÁRSI LEVÉL ÉS A MKCSBK KÖZPONT CIME:
„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS,
P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

FROM: „MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS

P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

PRINTED MATTER

Mr. Gyula Kiss Dr.
712 - 54th Ave. S.W.
Calgary, Alta.

A MKCSBK,

A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

ontariói (kanadai) csoportjai hatósági működési engedéllyel rendelkeznek,

Alakulási évünk: 1949.

A működési engedély (charter) kelte: 1962. szeptember 27.

Az engedélyt kiadta: Province of Ontario, Hon. John Yaremko, minister of citizenship, provincial secretary.

Angol hivatalos megnevezésünk: „Royal Hungarian Gendarmerie Veterans Benevolent Association”.

Bejegyzés: November 12, 1962. No. 10, Liber 1163, Province of Ontario.

Feladataink:

Anyagilag segíteni rászoruló tagjainkat, azok családját adományokkal, gyűjtéssel, kölcsönrel.

Előadások, ünnepélyek (csendőrnapiak) rendezésével anyagi alapot létesíteni, ebből az alapból támogatni a rászoruló öreg, rokkant, munkanélküli bajtársainkat, azok hozzátartozóit, az özvegyeket, árvákat. Munkába juttatásban segíteni bajtársainkat.

Ápolni a szolgálati ideálokat s kegyelettel megőrizni emlékét a m. kir. Csendőrség azon volt tagjainak, akik a törvény és a rend szolgálatában és az ország védelmében életüket adták a Hazáért.

A Közösség tagjai 95%-ban a volt m. kir. Csendőrség hivatásos tagjaiból áll, 5% pedig a céljainkkal egyetértő csendőrbarát, tartalékos csendőr bajtársainkból.

*

A BAJTÁRSI LEVÉL, a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösségnek, mint világszervezetnek központi tájékoztatója. Az MKCSBK alakulási éve: 1948.

KIADJA a MKCSBK Vezetőség. SZERKESZTI a Szerkesztő és Sajtó Bizottság. Minden cikkért, közleményért szerzője felelős.

*

Minden levelet, hírt, közleményt és pénzádományt a következő címre kérünk:

„MKCSBK” HUNGARIAN VETERANS,

P. O. BOX 65, ISLINGTON, ONTARIO, CANADA

Postafiókunkat egyházaink ajánlása után a kanadai postaügyi minisztérium (Ottawa) hivatalosan bejegyezte.

Bajtárs, bízz a MKCSBK Vezetőségében, mely személytelenül és önzetlenül intézi világszervezetünk tájékoztató, nyilvántartási és segélyügyi szolgálatát.

Gondolatok Argentínában

HŐSÖK NAPJÁN

Szeretett Vendégeink, kedves Bajtársak!

„Az nem lehet, hogy annyi szív hiába ontá vért!” Amikor az előttünk levő emlékműre ezt a mondatot felvésettük, feltettük a kérdést és mindjárt feleletet is, hogy hőseink nem hiába haltak meg?

Mégis a háttérben ott lappang a kétely, a kishitűeknél és lemondóknál, hogy minden áldozat hiába volt. Nem kellett volna meghalniok. Kár volt a háborúba belemenni, az első világháborúba, aminek a második már csak a folytatása volt. Van egy mondás, hogy nem élhetek békében, ha a gonosz szomszéd nem engedi.

Egy profán példát említve, a falu legjámorabb legénye elmegy a kocsmába egy pohár borra és egy óra múlva megbilincselve viszik el onnan, mert egy embert megölt. Nem tudta előre, hogy ott társai belékötnék és támadóját le fogja ütni.

Az öregebbek közülünk bizonyára visszaemlékeznek az 1908 és 1914 év közötti időkre, amikor Európában a külpolitikai helyzet mindjobban kiéleződött. Kezdő-

dött Bosznia-Hercegovina anektálásával, folytatódott a balkán háborúkkal és végződött a sarajevoji gyilkossággal. Hogy egy magyar-ellenes trónörökös haláláért érdemes volt-e nekünk magyaroknak háborúba menni és annak végével országunk és népünk 2/3 részét elveszteni? Tudjuk, nem volt érdemes. Mi a történelmünk folyamán sohasem mérlegeltük, hogy mit érdemes és mit nem érdemes tenni, miből lesz hasznunk, miből nem, hanem a lovagiasságot helyeztük előtérbe. Mindenkinek hittünk, mindenkiben bízunk, vállalt kötelességeket hűségesen teljesítettünk, esküt nem szegtünk, senkit hátba nem támadtunk, s ezekkel az erényeinkkel minden nemzet visszaélt.

Amikor egy ellenséges nemzet saját érdekében és ellenünk a párizsi béketárgyalásokon nőket is szerepeltetett, mi elküldtük az öreg Apponyi grófot, hogy ő majd európai tekintélyével, többnyelvű nagy felkészültségével meg tudja győzni ellenfeleinket egy igazságos béke érdekében, akkor az láttuk, hogy az öreg urat megtapsolták ugyan,

de a félvilági hölgyeknek nagyobb sikerük volt. Ezt az aljasságot még elképzelni sem mertük volna.

Visszatérve az első világháborút megelőző kritikus napokra, amikor Ausztriát a német, a szerbeket az orosz kormány biztatta, hogy ha kenyértörésre kerül a sor, akkor mellőlük fog állni, a mozgósítást eldöntő koronatanácson miniszterelnökünk tiltakozott a háború ellen, békés megoldást ajánlott, de eredményt nem ért el. Erre mi hűséggel és becsülettel vállaltuk annak minden áldozatát és kockázatát. Azonosítottuk magunkat az osztrákokkal, kiket elsősorban ért a sérelem. Mi akkor velük egy világhatalmat képeztünk és azt nem bonthattuk meg, ugyancsak becsületből.

Arról nem beszélek, hogy hogyan hálálták meg ezt nekünk az osztrákok.

Nem óhajtottunk ellenfeleinktől egy barázdát sem elvenni, hisz elég nagy, mindenben bővelkedő országunk volt, melyről egy költő azt írta: „Ha a föld Isten kalapja, úgy Hazánk bokréta rajta”. Hogy erre a háborúra nem voltunk elkészülve, bizonyítja a legjobban az, hogy huszárjaink kék mentében, piros nadrágban és sipkával, a dragonyosok fényes sisakkal, tüzérjeink sötétbarna zubbonyban, kék nadrágban, a gyalogsági tisztek messze feltűnő sárga tábori övvel, csillogó karddal vonultak háborúba. Nem mi akartuk ezt a háborút.

De kell-e egyáltalában háborúnak lenni? Nem lehetne a nézeteltéréseket és felmerülő vitás ügyeket békésen elintézni? Sajnos nem. Ezt látjuk most is, amikor 21 év után sem tudtak békés úton rendet teremteni, jól lehet, hogy közel ezer konferenciát és megbeszélést tartottak a fegyverszünet óta, nem beszélve arról, hogy messzi keleten évtizedek óta ropognak a fegyverek.

Krisztus is harcot hirdetett a gonosz ellen és nem meghunyászkodást előtte. A természet is örök háborúra van berendezve. Mindennek van ellensége, nemcsak az embernek, minden állatnak, növénynek, sőt ásványnak, de még a könyvek nyomdafestékének is. Akit érdekel a csillagászat, tudja, hogy a világűrben is nagy csaták folynak, égitestek robbannak és újak születnek belőlük.

Azt lehetne mondani, hogy mint a viharra szükség van, hogy utána tisztult levegőben az erdők, mezők és vetések új lendületet vegyenek, éppúgy egy nemzet életében is szükség van viharra, mert máskülönben elpuhul, elveszti erejét és egy másik kerekedik föléje.

Attilát fogadó egyik francia püspök ezeket mondta városuk kapujánál a fejedelemnek: „A történelem tanulsága, hogy az emberi faj könnyben és vérben újhódik meg. Minden nagy viharban sok a törés, romlás, pusztulás. Termések sárba vesződnek, nyájak szétszóródnak,

fák kiszakadnak tövestől, sziklák leomlanak és zúznak élőket. Mennyi kár, mennyi siralom az omladékokon! De ha a vihar elzúgott, éltető erővel teljesedik meg a levegő. A ledől fa gyökere háromszorosan hajt s az emberi lélek munkára buzdulva folytatja életét”. A püspök ezzel adta tudtára Attilának, hogy nemzetét és országát nem lehet elpusztítani.

Az élet mindenkinek egyéni háborúja, melyet végig kell küzdenie, ha élni akar. A harcolni nem akaró, vagy magát védeni nem tudó nemzet elpusztul. Csak a bátor és merész éli túl a másikat. A mesopotámiai őshaza 6000 éve után is élünk, bár megfogyatkozva, de minden vihart kiállva, míg más nagyobb nemzetek eltűntek a történelem színpadjáról.

Mi élni akarunk és fogunk.

A Teremtő az embereket szabad akarattal, szívvel, ésszel és jó szemekkel látta el, mégis sötétségben botorkálunk és nem akarjuk észrevenni, hogy fejünk felett süt a nap.

Az embernek legnagyobb ellensége az ember és gyűlölete nem ismer határt. Ezen csak egy isteni csoda tudna változtatni. Ezért vannak a háborúk. Úgy néz ki, mint ha az emberiség, valamely pokoli erő által hajtva, saját magát akarná kiirtani. Amikor megkérdezték Einstein professzort, hogy mit gondol, lesz-e 3. világháború, azt mondta: „Azt nem tudom, de tu-

dom, hogy a 4.-et már csak nyilakkal és buzogányokkal fogják megvívni az emberek.”

Vannak, akik azt mondják, hogy egy háború a nagyiparosok érdekében zajlik le. Hogy a hadigyárak részvényei egy fegyveres összetűzés folyamán emelkednek, az természetes. A középkorban nem voltak nyíl- és bunkógyár részvénytársaságok és mégis voltak háborúk. Nagyobb hitelt lehet azonban adni annak, ami minket érint, hogy évtizedek előtt titkos erők elhatározták, hogy a legerősebb keresztény államokat, nevezetesen Németországot és az Osztrák-Magyar Monarchiát szét kell darabolni. Erről kevesen tudnak. Sajnos ez be is következett. Évszázadokkal ezelőtt város város ellen indított háborút, voltak rablóhadjáratok is bérelt idegen hadsereggel, az új korban már védelmi, megelőző vagy támadó hadjáratokról beszélnek, utóbbiak gazdasági vagy politikai élettér nyereséé végett.

Mi magyarok többnyire csak védekező, vagy megtorló háborúkban vettünk részt, másokét nem vettük el és amikor birodalmunk határait 3 tenger mosta, akkor az önkéntes szövetség, vagy ügyes házasságkötés révén jött létre. Azokat a hadjáratokat, melyeket kisebb kereketekben nyugatra hajtottunk végre, amikor a templomokban azért is imádkoztak, hogy a magyarok nyilaitól Isten őket óvja, inkább lovasbravúrok voltak, minden hódító

szándék nélkül, amilyeneket más népek is megtettek.

Hogy ezek fosztogatással és sarcolással jártak, azok az akkori élethez tartoztak és nem volt becsületbe vágó a nemzetre. A Raubritterek saját hazájukban tették ugyanezt kis méretben, s közöttük előkelőségek is voltak. Különbén a sarcolás ma is folyik, úgy hívják, hogy „jövátétel” és „kereskedelmi szerződés”. A későbbi időkben Mária Terézia és a többi Habsburg alatt folytatott háborúban, az első világháborút megelőzően, francia, német, lengyel, olasz területeken résztvett magyar csapatok nem Magyarország érdekében harcoltak. Abból semmi hasznunk nem volt.

Rágalom azt állítani, hogy a sok százezer hősi nem a Haza becsületéért, népünk életéért, hanem Krupp, Skoda, vagy Weiss Manfredért halt volna meg. Elmentek lelkesedésből, becsületből, hűségből a Hazáért, szülőföldjük, családjuk, kis házuk védelméért. Védtek azt a helyet, ahol születtek, ahol szüleik nyugszanak, családjuk él és ahova egyszer ők is örök pihenőre térnek. Azzal a tudattal hagyták el a fatornyos falujukat, hogy esetleg oda soha többé vissza nem térhetnek, szeretteiket soha többé nem láthatják. A magyar repülőnek nem kellett dollárokat ígérgetni, mint máshol tették, a bakák mögé nem kellett géppuskákat állítani.

Van, aki kérdezte, hogy mit kerestünk mi a Piavénál, vagy a Donnál? Ha a harmadik szomszédom háza ég, akkor nem várom meg a kapuban egy vödör vízzel, hogy mikor kap bele a tűz az én házamba, hanem előre megyek oltani. Ha árvíz van, akkor a gátra kell menni és nem az ablakból nézni, hogy jön-e vagy nem.

A történelmet törvénynek kell nézzük és bele kell nyugodjunk, hogy minden békeszeretet hiába való. Nincs örök béke! Az élet semmit sem ad ingyen. Mindenért, a békéért, az életért és minden falat kenyérért küzdenünk kell. Ahol pedig küzdenek, ott halottak is vannak. Ezek a mi hősi halottaink, kik iránti kegyelemből ide eljöttünk. Ők azt haltak meg, mert Hazánkat védtek, hogy mi, akik megmaradtunk, tovább élhessünk. Minden családnak megvan a maga felejtetetlen halottja, ezért szívünk ma egyszerre dobog érettük.

Egy monumentális szobrot kelle-ne emelnünk részükre és ha ezt megtehetnénk, melyik névtelen katonának alakját helyeznénk a talapzatra? A rohamozó gyalogost, akinek mellét több golyó fúrta át és szeretteire gondolva roskadt össze? Egy huszárt, aki képes volt géppuskák gyilkos tűzében pusztakarddal lovával együtt a biztos halálba vágatni? Egy főtűzért, aki utolsó gránátját kilöve pisztolyával védi ágyúját és azt átölelve halt meg? Vagy a többszörös túelrövel

szembeszálló páncélos katonát? A bátor repülőt, aki kis gépével nehéz bombázókat lö le és ott pusztul ő is? Egy csendőrt, aki társával, elhagyatva egy ezeréves határon, igyekszik néhány puskalövessel visszatartani a havasokon beszívárgó ellenséget, vagy egyet a több ezer közül, akik Budavár ostromában honvéd bajtársai mellett közel az utolsó emberig odavesztek? Az ejtőernyőst, aki messze az ellenséges arcvonal mögött szállt le, legtöbbször, feladatának elvégzése után, a biztos halálba? Egy műszaki katonát, aki nehéz aknatűzben halálos sebével még továbbépíti a hidat? Vagy egy öreg népfelkelőt, aki a Kárpátokban bevetve, civilruhában harcol és örökre ottmarad? A híradót, aki táviróijára borulva találtak megfagyva? Egy tábori lelkészt, aki mint zászlóaljparancsnok esik el? Vagy egy csapattisztet a hősihalált halt tízezrek közül? A vezérkarit, aki az ütközeteket tervezte, aggodalommal irányította és nehéz feladatában repülőbomba tépte szét? De lehetne folytatni ezt a felsorolást még meg nem nevezett fegyvernemek hőseire is, az orvosokra és vöröskeresztes ápolónőkre, akik életmentő munkájukban légiriadó alatt is végezték a műtétet és ott érte őket a halál. Nem lehet különbséget tenni, hogy melyik sorol a másik elé. Mind drága hőseink, akik egy sorban állnak.

Nem feledkezzünk meg a hűsége

vértanukról sem, akik hitükért és Hazájukért adták oda életüket és szenvedték végig a poklok minden kínját. Az egyház szentté avatta vértanúit, mi katonák és civilek, mi is megadjuk mieinknek a nagy tiszteletet. Megemlékezünk a z 1956-os szabadságharcot végigküzdő fiúkról, leányokról, munkásokról, katonákról és civilekről, kik hősiességük ragyogó példájával történelmünk könyvébe egy aranylapot tettek. De azt se felejtjük el, hogy őket egy nagy nyugati állam vezetői rádióüzenetek útján kitarásra biztatták, segítséget ígértek, de gyáván cserbenhagyták és amikor céljukat elérték (Szuez biztosítása) kijelentették, hogy nem tűrik a yaltai egyezmény felborítását. A későbbi véres megtorlások alatt megölték vére és az elhurcoltak szenvedései az ő lelkükön száradnak! Hol állnak ezek a cselszövők azoktól a fogalmaktól, melyeket mi a becsületről alkottunk ezeréves Hazánkban?

Kedves Testvéreim! Tanuljunk ezekből. Ne legyünk hiszékenyek, csak magunkban bízunk. A trianoni szerződés aláírását is trükkökkel és hamis biztatásokkal csalták ki belőlünk. Merem állítani, hogy ha nem lettünk volna olyan lovagiasak, mint amilyeneknek minket a világ tart, hanem erőszakosak, cselszövők, mint mások voltak velünk szemben, akkor a trianoni béke is másképp dőlt volna el. Ha ágyúkkal jönnek ellenem, nem

Magyar Hősök napja Montreálban 1967. május 28-án a gyönyörű és modern magyar római katolikus templom kertjében.

A MKCSBK egyik központi tisztségviselője leteszi a MKCSBK koszorúját a montreáli Magyar Hősök emlékkövére a cserkészek sorfala közt és az ünneplő magyarság előtt.

védekezhetem pisztollyal. Mi ezt tettük. Legyünk okosabbak a jövőben. Ha banditákkal állunk szemben, húzzuk le a glaciékesztyűt, gyűrjük fel ingujjunkt és tegyük félre a lovagiasságot, mert azzal már nem megyünk messzire. Az idők változtak. Régente, ha egy külföldi követet megölték (pl. báró Kettlert ez évszázad elején Kínában) abból háború lett és a büntető hadjárathoz más államok is csatlakoztak, ma minden veszély nélkül államelnököket ölnek le, telt tisztikaszinókat robbantanak fel tábornokostól együtt, egymás arcába köpnek, letörlik és továbbkártyáznak. Ilyenektől függ a mi jövőnk.

Voltak, akik kifogásolták azt, hogy a papok megáldják a hadba vonuló katonákat, sőt egyes országokban még a fegyvereket is.

Igen, a lelkészek megáldják a háborúba menőket. Egy nemzet életéhez tartozik a hit, így a vallás és az egyház, mely a hit vezérkara. A hitet semmiféle rendszer az ember szívéből kiölni nem tudja. (Egy tömeggyilkos partizánvezér kivégzése előtt azt kérte, hogy a hadbíró asztalán álló keresztet megcsókolhassa.) Ha tehát az egyházak a nemzet szerves részei, akkor annak élet-halál harcában résztvesznek, mert abban senki sem lehet semleges. Ezért áldják meg az egyházak a katonákat. Régente a tábori lelkészekon kívül püspökök és érsekek is hadba vonultak és ott nem távcsövel nézték

az ütközetek menetét, hanem kardot kötöttek, harcoltak és elesetek.

Tudósok, bölcsek, még a kevésbé istenhívők is egyek abban, hogy a világ egy el nem képzelhető hatalmas erő akarata által jött létre és fejlődik tovább, hogy mindennek, még az utolsó féregnek is meg van a célja és rendeltetése, még ha azt nem is értjük, sőt talán visszásnak látszik. Isten nem enged kártyáiba nézni! Mi Őt tiszteljük és hiszünk ennek a hatalmas erőnek. Minden a világon egyensúlyban van. A világosság a sötétséggel, a meleg a hideggel, a bűn a bűnhődéssel és a kötelességtudás a jutalommal. Hinnünk kell, hogy a törvény alapján minden gonoszság egyszer meg lesz torolva és éppúgy minden áldozat valamikor és valamilyen formában megjutalmazva. Azok a népek, melyek elpusztultak, utolsó évszázadaikban el voltak züllve. Ez volt a büntetésük. Mi magyarok, akik többezer éves szenvedéseinkről keveset tudunk, csak az utolsó ezer évről, Isten kegyelmében voltunk, ki megtartott minket. Biznunk kell abban, hogy az isteni Gondviselés napja a sok sorscsapás után gyermekeinkre és unokáinkra újból fel fog sütni és nem pusztíthatják el nemzetünket.

Most pedig emlékezzünk drága hőseinkre, kik nagyrészt idegen földben, behorpadt, jeltelen sírokban, felszántott földeken nyugosznak és porladoznak. Higyjünk abban, hisz a pogányok is hisznek

benne, hogy a lélek tovább él és halottaink csak testben hagytak el minket, de lélekben velünk vannak és képzeljük magunk elé azt a hatalmas szobrot, melyen az első bakától az utolsó halott ápolónőig egy-egy hős bronz alakja áll, helyezzünk egy piros-fehér-zöld szalagos babérkoszorút elébe azzal az ígérettel, hogy nem felejtjük el őket, köszönjük áldozatukat és fogadjuk, hogy erőnkhez képest folytatjuk fegyvertelenül is azt a harcot, melyért ők életüket adták,

hogy nem felejtjük el Hazánkat, anyanyelvünket, otthoni véreinket és hisszük azt, hogy a legfelsőbb Hadúr, aki szívünkbe hazaszeretetet plántált, Hazánkat visszaadja, sokat szenvedett nemzetünket megjutalmazza érdemünk szerint, hogy egyszer otthon a Hősök Terén ágyúk dísztüz-dübörgése és trombiták harsogása közben felkiálthassuk hőseinknek: Testvérek, látjátok, nem hiába ontottátok véreteket, nem hiába haltatok meg!

Pintér Aladár ezds.

A Szent László Társaság oklevelével és jelvényével kitüntetett montreáli csendőr bajtársaink.

Medve vadászat Erdélyben

Előre is kijelentem, hogy én nem vagyok sem hivatásos, sem pedig szenvedélyes vadász, de még kavadász sem. Amit a vadászatról tudok, a törvényes rendelkezésekből tudom, úgy ahogy tanultam a halászati, mezőrendőri, erdő, stb. törvényeket. Így hát mentségemre legyen, ha írásomban nem használok szakkifejezéseket.

1940-41-ben, amikor Erdélyben voltam, Székelyudvarhelyről autóbusszon elindulva, Homoródokládra utaztam. Egy nagyon szép erdőrészen vezetett át az utunk. Az autóbussz sofőr közelségében foglaltam ülőhelyet, s onnan előre-oldalt mindent szépen láthattam és gyönyörködhettem a természet alkotás szépségeiben.

Egyik kis kanyarnál jobbra fordult az autóbussz, ahol sok málna bokor volt látható. Az egyik málna-bokor közepén megláttam a medvét, amint a málnát szemezgette két hátsó lábán állva. Akaratom ellenére odaszóltam a sofőrnek, hogy ott a medve eszi a málnát. Egészen lelassult, az utasok is gyönyörködtek benne. Akkor fogamzott meg bennem az a gondolat, hogy míg Erdélyben leszek, egyszer elmegyek medve-vadászatra. Gondolkodtam rajta; hisz nem is lehet olyan nehéz medvét agyonlöni, kétlábra állva éppen olyan, mintha a lögyakorlaton a tan-céltáblákra löne az ember.

Homoródokládi őrön a napi foglalkozási idő alatt — mivel akkor rendkívüli helyzet volt — olyan dolgokról folyt az eszmecsere, ami nem tartozott a hivatalos foglalkozási időhöz. Mint például a közétkezést átváltani közzgazdálkodássá, tüzelőanyag beszerzése, hízódisznók vásárlása, kukorica vásárlás, baromfi, konyhakert stb. őrsofőzőnő felfogadása, mind közös megbeszélés tárgya volt. Közben élveztük a jó bivalytejet, amit igen szerettünk, mert jóval magasabb volt rajta a tejszín, mint a tehén tején. Egyik ilyen megbeszélésen E. János örm ajánlotta, hogy jó volna a szárnyparancsnok úr nejének egy meglepetést tenni azzal, hogy közeleg a Karácsony, küldjünk neki egy medvebundás kabátot, mint karácsonyi ajándékot, egész biztos fog neki örülni. Megkérdeztem E. örmestert, hát hogyan képzei el ezt a lehetetlenséget? Mi adjunk ajándékot a sznypk. úr feleségének, akkor, amikor nem ismerjük és nem is láttuk? Ezt az ajándékozási dolgot vesse ki a fejéből. — Pedig olyan egyszerű volna ezt megoldani. — Hát hogyan? Úgy, hogy lelővünk egy medvét, anak a bőrének lehúzására vállalkozom, itt a faluban van egy szücsmester, a bőrét kikészíti és máris kész az ajándék. Nem mondom, a medve lelövése, jó magamnak is csiklandós érzéket keltett. De viszont azt is meg

Csendőr tiszthelyettesi bál 1942-ben Budapesten 200 résztvevővel, hol a csendőrség felügyelője is megjelent.

Reggel 6 és 7 óra közt az őrsön

tudtam, hogy E. őrm nem hivatásos, hanem szenvedélyes vadász volt otthon civilben.

A medvevadászatra támadt csiklandós érzéseim mellett ott lebegtek a csiklandós gondolatok is előttem. Mert hát mondjuk meg az igazat, azok között a sok szép és szükséges Szabályok között — melyek Testületünk gépezetét és csendőrségünk működését irányították — voltak olyan tekervényes paragrafusok, melyek egész könnyedén betekerték a csendőrt a fogdába, vagy a hadbírótt ültették a csendőr nyakába.

Szolgálati Utasításunk megírta, hogy az őrsparancsnok időnkint a szomszédos őrsöt látogassa meg és a problémákat beszéljék meg, stb. Szemügyre veszem alaposan az őrskörlet térképét és azt állapítom meg, hogy a szárnyparancsnok úr által kijelölt vonaloknak egy bizonyos része, kb. 3 km. hosszúságban, közvetlen szomszédságba esik a baróti őrskörlet határával, de egyúttal a román határral is szomszédos volt. Tehát volt egy probléma, amit tisztázni kell a szomszédos baróti őrsrel.

Telefonon megkérdeztem a baróti őpk-t, hogy mikor tehetnék látogatást nála. Azt mondta, hogy egy héten belül — bármelyik napon — mert ő egy kisebb bokarándulás miatt úgy sem mehet el az őrsről.

Kivezényeltem a járőrt (kettő fős) Baróti az útvonal portyázá-

sára, azután a 3 km. hosszú erdős-határsáv megállapítására. Én mint őpk. egy erdélyi születésű próbcsőrel elindultam ellenőrzőbe. Pihenőt a baróti őrsön tartottuk s közben a problémák megbeszélése is megtörtént.

A megbeszélésen jelen volt a határőrségtől egy karp. honvéd őrm. is, aki a 15 fős határt őrző egységnek volt a parancsnoka. Amikor végighallgatta a megbeszélésünket, azt indítványozta, hogy a határ megállapítására ad segítséget (kivezényel egy 6 fős járőrt). Egyben felhívta a figyelmet, hogy a határsáv Romániától — bent a sűrű erdőben úgy van jelölve, mint a cserkész utak, csak nem sárgával, hanem fehér sávok vannak 10-15 méter távolságban levő fákra festve, stb. De azt is bele szúrta az egyik mondanivalójába, hogy nagyon óvatosan és nyitott szemmel kell portyázni, mert azon erdő részben medvék is tanyáznak, de van még más különböző vadakból is éppen elég.

E. őrmester, amikor a medve és más vadak létezéséről hallott, olyan nagy izgalom fogta el, hogy azon nyomban máris szükségesnek vélte az erdőhatársávnak a leportyázását.

Délután 1 óra az idő. Egy szakaszvezető, mint járőrparancsnok és 5 határvadász honvéd, valamint 4 csendőr elindult. Hogy feltűnést ne keltsünk, már a baróti őrsről kettésével 5-6 perces időköz-

Sítanfolyam a Kárpátokban a hegyi őrséink számára.

Sítanfolyam a Kárpátokban a hegyi őrséink számára.

Tábori csendőr egy útelágazásnál Kárpátalján 1939-ben.

lönbséggel indultunk. Gyülekező helynek a fenyőerdő keleti részénél levő sósvízkutat jelöltük ki. Annál a sósvízkutnál félórai pihenő, s közben terepszemrevételezés stb. Nagyobb haditerv megbeszélésére nem volt idő, mert E. őrmester azt javasolta, hogyha valaki medvét lát, nehogy rá lőjön, mert akkor valamennyiünknek vége. Medvét engedjék át öneki, majd ő végez vele úgy, hogy senkinek sem lesz belőle baja.

A fenyveserdőn keresztül vezető cserkészutakon csatároszlopban meneteltünk. Tölgy, bükk, cser és nyírfás erdőrészeken már csatárláncszerűen fejlődöttünk fel 10 m. térközre. Puskánkról a szuronyokat levettük, mert igen sok bokros rész előtt álltunk. Én magamnak tartottam fel a magyar és román határt elválasztó festett, illetve bemeszelt jelzésű fák melletti menetelt. Én mindenhol a meszeléssel jelzett fák vonalában mentem és a 3 km. hosszú úton 12-szer kellett adnom a parancsot, hogy húzódás jobbra vagy húzódás balra. Térképen pedig csak kétszer volt feltüntetve a kis kanyar, ahogy a közigazgatási határ vezetett. E. őrm. a csatárlánc közepén foglalt magának harciállást. Már csak azért, hogyha mégis valaki medvét lát, azt neki tudomására adja, gyorsan tudjon jobbra vagy balra cselekedni. Egy kis felfelé ívelő oldalon haladunk. Körülbelül 70 méter távolságban előre látom, hogy va-

lami mozgás van az egyik boróka bokor körül. Adom a parancsot, hogy: Állj! Figyelés előre 70 m-re, boróka bokorban mozgás van. E. őrmester előre! E. őrmester máris rendelkezik, hogy senki ne lőjön. Ő átadja a szolgálati puskáját egy másik csendőrnek és puskanélkül elindul a mozgás irányába. Mi, akik hátra maradtunk, egymástól kérdezzük, hogy mi a fészkesfenét csinál ez az E. őrmester, talán birokra akar menni a medvével, stb., hiszen a puskáját itt hagyta. Egyszer csak egy nagy durranás, egy másik durranás, s már is halljuk, hogy meg van, menjünk a hang irányában. A helyszínre érkezve tényleg egy szép medve fekszik előttünk és az orrából csurog a vére. Hát ennek még a fele se tréfa. Ránézek E. őrmesterre s kérdezem, hogy miként cselekedett? Puskanélkül, durranással, leteríteni egy ilyen állatot? Ekkor E. őrmester a köpenye alól előhúz egy kétfelé tört román katonai ismétlő puskát, aminek a csöve is meg a tusa is le volt fűrészelve, és még 20 darab román töltényt. Lövedékek hegyei szintén le voltak fűrészelve és mutatja, hogy ezzel a puskával minden egyes lövés biztos találat. Hát ez meg honnan van magának? — kérdeztem. Elmondja, hogy a Közbirtokossági erdőőrtől kapta a medve vadászatra.

Szép emlék volt számunkra. Azonban még most is sokszor viszsaborzongok, hogy elkerültük a hadbírórt.

J. P. főtörm

Egy nagylétszámú gyalogőrs a csendőrnapon.

Egy járőrvezetői tanfolyam az iskolapadban.

Csendőrnapi az ózdi őrsön 1939-ben.

Víziőrsök

A m. kir. csendőr közlekedési és h iradó osztály keretein belül, illetve parancsnoksága alatt, 1942. április 1-én kezdődött egy úg ynevezett csendőr vizitanfolyam Újpesten, a folyamőr laktanyában, három vagy négy tiszt és huszonhét legénységi állományú csendőr részvételével. A vizicsendőr tanfolyamra — nagyobb részben — előképzettséggel (utász, folyamőr, h iradós, közlekedési) és legalább három évi csendőrségi szolgálattal rendelkező csendőrt vezényeltek.

Az előadók (oktatók) részben a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium hajózási osztályának tisztviselői, a m. kir. folyamőrség tisztjeiből és tiszthelyetteseiből, valamint a m. kir. csendőrség közlekedési és h iradó osztályának tisztjeiből és tiszthelyetteseiből kerültek ki.

A kiképzés főleg kishajó- (20 Regisztertonnáig) vezetői és motorkezelői jogosítvány elnyerésének alkalmazására irányult. Ennek elméleti része a nemzetközi és általános hajózási szabályokat és rendelkezéseket tartalmazó „Hajózási és Rendőri Szabályok” (H. R. SZ.) című könyv szerint történt, míg gyakorlati része a Dunán, később a Balatonon evezős, vitorlás és motoros csónakokkal, folyamőr- és csendőrtisztek vezetésével. A kiképzés anyagához tartozott még: Hajóépítés általános

ismerete, h iradás (rádió, távbeszélő és távíró forgalom) „Viziatásítás (V. I. U. T.), amely a területi illetőséggel, a vízhez tartozó épületek, építmények és szerkezetek ismertetésével, valamint a vízbőlmentéssel és általában a vizicsendőr szolgálati feladataival foglalkozott. Ezeken kívül a Halász- és Vadásztörvények alapos ismerete.

A kéthónapos tanfolyam után, a tanfolyamon résztvevett csendőrök „Hajóvezetői és Motorkezelői Jogosítványt” nyertek, melyet azonban nem kézbesítettek ki, hanem a m. kir. csendőr közlekedési és h iradó osztályparancsnokságon őrizték meg.

Az első vizicsendőr őrs (nem fürdőkülönítmény) 1942. június 1-én kezdte meg a szolgálatot, mint

„Gr. Klébelsberg Kuno” csendőrhajó a Balatonon.

A „Csendőr I.” hajó bevonul balatoni szolgálatból az örskörletébe.

olyan, egyelőre a Balatoni Hajózási R. T.-től bérelt két motoroshajón. Az örslaktanya Siófokon, az Andrassy úton volt. Hátsó kapuja a Sió csatorna rakpartjára nyílt, mely rakpartnak a közvetlen kapuelőtti része a viziörs hajóinak kikötésére is szolgált.

Az első nyár eltelte után, az örs tagjai, egy-egy hónapi vezénnyel a Balaton körüli területi örsökön teljesítettek közbiztonsági szolgálatot, helyi- és személyismeretek nyerése, illetve kibővítése szempontjából.

A következő nyáron már a balatonfüredi hajógyárban készült három csendőrhajón („Csendőr I.”, Csendőr II., és „Csendőr III.”) folyt a szolgálat. E hajók öt részből álló, 20 Reg. Tonnán alúli befogadóképességgel rendelkező kishajók

voltak. Az első rész a hajó orrában lévő horgonylánckamra, 2. rádió- és hálófülke, melybe egy rádióadó-vevő készülék, két fekvőpad, egy asztal és egy faliszekrény volt beépítve. 3. motorfülke egy beépített 6 hengeres 36 lóerős benzinmotorral, munkapaddal és szerszámokkal, valamint a rádiót működtető telepekkel. 4. A motorfülke mögötti, félig nyitott kormányállás; a járőr tartózkodási helye utazás közben. Az ittlévő szerelvényfalon nyert elhelyezést a kormánykerék, a motorhoz tartozó műszerek, óra és egy repülőgép-kompassz. Vihar esetén e rész nehéz ponyvaanyagból készült, rágombolható függönnyel vízmentesíthető volt. 5. Üzemanyagkamra. A hajók felszereléséhez tartozott még egy horgony, két evező, dobó- és kikötőkötelek, négy esőköpeny kucmákkal, mentőövek és egy hajó után kötött, két evezővel felszerelt mentőcsónak, valamint az elsősegélynyújtáshoz szükséges mentőszekrény, sebtisztító és sebkötöző szerekkel, ollóval, csipesszel és hőmérővel felszerelve és egy hordágy.

A hajók legénysége egy járőrből (jv. jt.) és kezelőkből (hajóvezető és motorkezelő) állott. A hajó parancsnoka mindig a járőrvezető volt. Tereptárgyakhoz való megérkezéskor a járőr a hajót elhagyhatta, míg a kezelők a bevonulásig a hajón tartózkodtak.

A második viziörs a siófoki vizi-

örsből vált ki a messzebb fekvő részek könnyebben és gyorsabban való elérhetése végett, amely kilenc csendőrrel és egy hajóval 1944. május 1-én kezdte meg szolgálatát Balatonbogláron.

Még e (1944.) nyár folyamán, úgy a siófoki, mint a balatonboglári viziőrök kisebb külmotoros csónakokkal is el lettek látva.

A viziőrök szervezése és felszerelése azonos volt a többi örsökével, azzal a hozzáadással, hogy a viziőrök járőrei — rendszerint — kistollas táborisapkával, puskával és szurony helyett egy 9m/m pisztollyal voltak felszerelve.

Járőrszolgálat: A szolgálat éppen úgy, mint a területi, vagy egyéb örsökön lehetett rendes, felhívásra, vagy szükségig vezényelt szolgálat.

Csendőrhajón vezényelt szolgálat négy fős, míg egyéb járműveken vagy gyalog vezényelt szolgálat két fős járőrből állott. A naposcsendőr szolgálatot egy csendőr látta el, aki a siófoki örsön az úgynevezett naposzórában tartózkodott. Az ő feladata volt a rádió- és távbeszélő forgalom lebonyolítása.

Vizicsendőrhajór csak a vízzel szorosán összefüggő (kapcsolatos) területeken (fürdőtelepeken, hajóállomások, mólók) történt esetekben léphetett fel, illetve járhatott el, míg minden más esetben csak

akkor, ha a késelem veszéllyel járt.

Vihar esetén a csendőrhajón vezényelt járőrök rádiókészültségben álltak, melynélfogva képesek voltak minden a vízen előforduló baleset színhelyén a legrövidebb időn belül megjelenni, a bajbajutotakon segíteni. (Vízbőlmentés, elsősegélynyújtás, stb.). Ha egy vizi-balesetet a csendőrhajó legénysége észlelt, minden további nélkül, teljes sebességgel a helyszínre hajózott. Mások által észlelt baleset esetén az észlelő közvetve, vagy közvetlenül a viziörst értesítette, az örs a hajót rádióon hívta és a baleset színhelyének közlése mellett a járőrt a mentésre utasította.

A baleset színhelyének pontosabb leírhatására az örsön és hajókon lévő szélességi és hosszúsági vonalakkal 4 km² területre osztott részletes térkép szolgált.

A szabad látás bármilyen korlátozása esetén (éjjeli sötétség, köd, vagy sűrű zápor) a tájékozódás tájoló (kompassz) segítségével (vakhajózás) történt. Ez úgy volt lehetséges, hogy a megelőző szolgálatok alatt, jó látási viszonyok mellett, a járőrök összegyűjtötték a tereptárgyak között lévő egyes útvonalak irányadatait, melyekről az örsparancsnokság kimutatást szerkesztett. Ezeknek egy példányával az örs és a hajók is el voltak látva.

Fürdőtelepeken hajóállomásokon és a partok egyéb részein és

személyhajókon szolgálatot teljesítő vízicsendőrjárőrök által közvetlen közelükben észlelt balesetek esetén, az illető járőrök vízbőlmentésre minden ottalálható vízijárművet igénybe vehettek. Adott esetekben a mentés úszva is történhetett.

A viziőrsök javaslatára a Balatont érintő járások főszolgabírái elrendelték a Balatonon közlekedő összes vízijárműveknek nyilvántartásba vételét, azoknak nyilvántartási számmal való ellátása mellett. A nyilvántartásban szerepelt a

vízijármű anyaga, építési-módja, méretei, színe, esetleges neve és száma.

Még több hasonló intézkedés állott kidolgozás alatt, melyek egyrészt bűncselekmények és balesetek megelőzését célozták, másrészt az elkövetett bűncselekmények ki nyomozását könnyítették, illetve biztosították volna.

Beszélgetések hangzottak még el további vízicsendőrőrsök felállításáról a Velencei tavon és a Dúnán is.

Körmendy János őrm.

„Palóc menyecske” a cserhátsurányi őrsparancsnok felesége.

Közigazgatási tevékenység 1937-ben a cserhátsurányi őrsön.

Egy csendőr főhadnagy kitüntetése Gödöllőn az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartásáért Signum Laudisszal 1944-ben

Bálint Gábor bácsi

(Igaz történet az 1950-es évekből)

Két éve halt meg Gábor bácsi. Viharos múltja volt, mindig, mint meggyőződéses kommunistát ismerték, ezt ő büszkén meg is vallotta.

Az első világháború utáni összeomlás, mint hadifoglyot, Oroszországban érte. Hamarosan magas katonai rendfokozatot ért el a Szovjetunióban. Ő volt a cári vonat parancsnoka. Annak a vonatnak, mely az elfogott cárt és családját szállította.

A 30-as évek kezdetén a honvágy visszahozta Magyarországra. Kommunista múltja miatt igen sok kellemetlensége volt.

1945 után múltjára való tekintettel tiszteletbeli állást kapott. Ő lett a zalamegyei Kéményseprő Vállalat igazgatója.

1950 körül éltem a legnehezebb időket. Munkát nem kaptam sehol. Úgy nézett rám otthon minden munkalehetőség, mintha apagyilkos lettem volna.

Váratlanul a kéményseprőknél lehetőség kínálkozott. Gábor bácsi felvett. Két hét után behívott irodájába a kövekezőkkel — „Kartárs, ön intelligens ember! Megérti a helyzetet, 1.000.000 forint kintlevőségünk van. A megye minden hónapban — mivel a törvény szerint elsődleges joga van — 52.000 forintot leemel a számlánkról. Közeledik az elseje és nincs miből fizetni a dolgozókat. A megye a pénzt elvitte!”

A magyar embernek egészséges természetet adott az Isten. Aki valamit csinál Gábor bácsi javára,

annak „becsületesen” megfizet, ezt tudtam.

Nyakamba akasztottam a kormos táskát és elindultam a pénz után. Több esetben előfordult, hogy a párttitkárok „Eltárs Úr”-nak szólítottak. Látták rajtam, hogy a kéményseprés nem igazi mesterségem. Ők is falusi magyarok voltak, sodródtak az árral. Ezt 1956 sok esetben bebizonyította.

Munkám nem álmódott eredménnyel végződött. Ömlött a pénz a táskámba. Minden héten elszámolásra bementem Gábor bácsihoz.

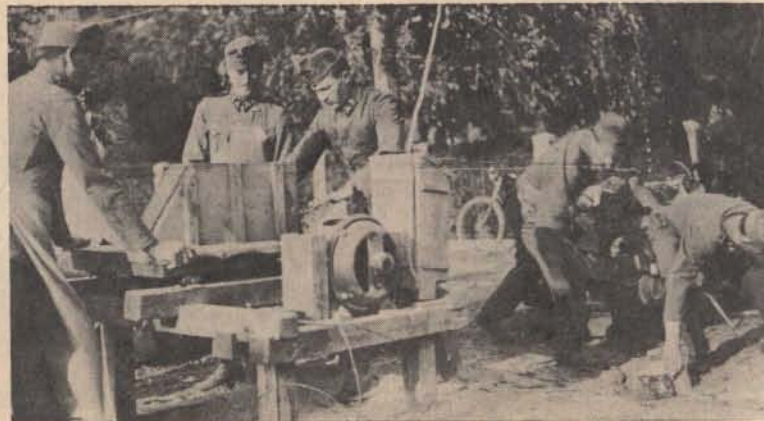
Második héten meglepetéssel észleltem, hogy egy idős csendőr alhadnagy bajtársam lett az irodaszolga.

Pár hónap alatt a megye minden részén egymás után vette fel Gábor bácsi a csendőr bajtársakat, olyan munkára, ahol pénzkezelésről volt szó.

Negyedév után Gábor bácsi találkozózt adott nekem egy vendéglőben. Már várt, az asztalon egy üveg bor két pohárral. Töltött, — „Szerbusz!” — mondta. Hát — „Szerbusz Gábor bácsi!”, válaszoltam.

Közben mesélt a Kolcsak-féle harcokról, Oroszországról, a vallásos és jámborlelkű muzsikokról. Majd a vállalat pénzügyi nehézségeiről. Kifejezte háláját, mivel most már soha nincs gond az elsejei fizetésekkel.

Utána én kérdeztem: — „Tudod a múltamat, Gábor bácsi, mégis alkalmaztál. Miért?” — Rám nézett és őszintén felelt: — „Nagy hibát követtem el, hogy mikor igazgatóvá kineveztek, nem közületek alkalmaztam a pénzbeszedőket. Nem lett volna annyi sikkasztás és zavar! Higyjed el nekem, akkor volnék nyugodt, ha minden dolgozóm csendőr lenne!” Nagy János örm.

Téli tűzifa beszerzése a tatai őrön.

A CHESTERLANDI LOVASŐRSÖN

Furcsán hangzik ez a cím. Persze, ilyen nevű község sohasem volt Magyarországon, így hiába is keressük a térképen. Úgy gondolom azonban, hogy már elég sok emigrációban élő csendőrnek az életébe — egy pár év óta — beletartozik ez a kis pontja a nagy Egyesült Államoknak. Ez egy kis magyar sziget, a nagy idegen nyelvű tengerben, amely éppen Chesterlandben található.

...Türkizkék kocsim, a „Portyázó Töhötöm”, már Észak felé fordult a 306-os úton. Nyeli a mérföl-

deket a lankás-dombos ohioi tájkon. Jól ismeri az utat, mint egy régi kiszolgált csendőrlő a portyázási területét, hisz elég gyakran tettem meg. Szép színes októberi táj ragyog az őszi korai reggeli napsütésben. No már nem is vagyok messze. A 322-es útkereszteződésén átjutottam s egy pár perc múlva már nem beton úton fut a kocsim. Már látom is a jól ismert házat az út baloldalán. — Lassítok. A fehér kavicsos kociúton fordulok be. Jobbról fenyőfák adják a szegélyt, balról pedig a még min-

Az őrsparancsnok felesége süti az áldott magyar kenyeret a cserhátsurányi őrön 1937-ben.

Körlettakarítás az őrön.

dig üdezőld pázsit. Ezen túl pedig csendesen folydogál a kis patak.

A fekete bundájú Cigány örömteli csaholással ugrándozik a kocsimra s kezemet nyaldosva üdvözöl. Megállok, de Pekáry Pista, az őrsparancsnok, egyben házigazda, már ott áll a nyitott ajtó küszöbén.

Minden alkalommal örülünk a viszontlátásnak, az újratalálkozásnak. Barátságunk nem új keletű. Annakidején együtt szolgáltunk lovas Nagy Pista bácsi nyíregyházi osztályánál. Pista barátom nekem megmaradt olyannak, mint mikor utoljára még otthon együtt voltunk. Megtestesítője az izig-vérig lovascsendőrtisztnek, magyar úrnak, igazi jó barátunk, — bajtársnak. Nemcsak a háza, de a szíve is mindig nyitva áll a jó bajtársak, barátok előtt.

Miután átöleltük egymást, már megyünk is ketten fel az istálló felé. Négy lóállás van. Most már mindegyikben ló áll; Kicsi, Blaze, Rebel és Öcsi. Otthon is mindig ezt tettem. Először az istállóba vezetett az útam s csak azután a lakatany épületébe.

Most a lovak „extra” abrakot kapnak a tiszteletemre. Megvereggetve azok nyakát indulunk vissza komótosan a Pekáry kuriába. Ezt a nevet tőlem nyerte a ház a kereszt-ségben. A lakás tisztán, rendben várja a látogatót, vagy mint tréfásan engem nevez Pista, a „szemlélő előljárót”. Mindig „szemle-

kész” állapotban tartja az őrsparancsnok azt. A szobák falain csendő-, és lovas képek sorakoznak váltakozva. De ott van a Szent Koronás magyar címer is, valamint zebenyői Pekáry Tamás 1633-ban nyert nemesi címere. Ez egy igazi csendőrcímer, — mert benne a fél-lábon álló, kavicsot tartó daru, az örökösnek a jelképe volt mindig a heraldikában. Így a Pekáry ő is már csendőr lehetett.

Az őrsparancsnok szobájában, — mint otthon az őrsirodában, — ott van a fiókos, rekeszes íróasztal. Néhai Pekáry István huszárkapitány daliás alakja foglalja el a főhelyet rajta a többi családi kép között. De még a Csendőrségi zsebkönyv sem hiányzik az asztalról.

Újra itt vagyok „Kis-Magyarországban”, — szoktam mondani Pistának. A föld amerikai, de itt a levegő is és a környezet már magyar. Ezt főleg te tetted azzá. Az út porát itókával mosom le, majd nemsokára már nyergelünk is, hogy egy kicsit portyázzunk. A lovak csak magyarul értenek, talán érzik azt is, hogy két messziről jött magyar ül a nyeregben. Pista mosolygós szemei azt tükrözik vissza, hogy talán a chesterlandi lankák, a Chagrin folyó völgye most a má-tészalkai tájakká változik át. Magam a sóstói erdőt, a nyírségi dombokat látom lelki szemeim előtt.

A nagy, őszi virágokkal telehintett mezőn vídáman vágatunk egymás mellett. Most fácán cso-

portot riasztunk fel, melyet a Cigány és társai vad hajszával próbálnak egy darabig követni. A lovak nyakán tajtékos hab verődik. Szárba fogjuk őket s átmegyünk ügetésbe. Ez sem sokáig tart, mert a közeli domb oldaláról már lépésben ereszkedünk lefelé. Hatalmas törzsű juhar és platánfák között folytatjuk az útunkat tovább. Ez a „szentély”, az Isten csodálatos, természetben alkotott temploma. Mélységes csend, a lovak patái sem csinálnak zajt, mert a föld vastag zöld moharéteggel van borítva. Távolról egy kis patak csengetyű szerű csörgedezése töri meg finoman a templomi csendet. Lovainkat megállítjuk. Mi pedig némán ülünk a nyeregben, s magunkban mondunk el egy röpke fohászt a Mindenhatónak, hogy minket magyar-nak teremtett és szabad földre segített.

... Az ebéd utáni idő igen gyorsan szalad. Egy kis lóidomítás, ugratás, majd beszélgetés s már is fordulnak be a portára a hívott, vagy hívatlan, a várt, vagy váratlan barátok, bajtársak kocsijai. A lovasörs udvara, kertje egyszerre zajos, mozgalmas lesz. Már ropog a tűz a nyitott lovarda mellett. A juharfa alatti asztalon ott az étel és ital. A poharaknak is el van már rendelve a sorakozó. Kezdetét veszi az oly régi magyar szokás, a szalona-sütögetés. A délutáni szel- lő messzire elviszi az ínycsiklan- dozó illatokat. A pirított szalonna,

a jó zsíroskenyér pedig megfelelő ágyat ad a bornak is.

Lassan kezd esteledni, a csillagok kigyúlnak felettünk. A tűz még ropog s körülötte ülünk, mint tették az eleink sok-sok évszázadokon keresztül. Elfelejtjük hirte- len, hogy szeretett Hazánktól oly sok ezer mérföldre vetett bennün- ket a történelem vihara. Visszaál- modjuk magunkat a Tisza füzes partjára s a többi szebbnél-szebb magyar tájra. Felcsendül a tábor- tűz körül egyik régi nótánk: Kis- kereki betyár csárda, zsandárokkal körül állva...

A tűz lassan hamvad. Még egy kicsit gyönyörködünk a szép, pirosló parázsban. A nóták is elhall- gatnak és a tücskök ciripelő zene- kara veszi át a szerepet, hogy adja nekünk az altató zenét. A barátok, vendégek kocsijai egymásután tű- nek el a sötétben. Mi pedig a che- sterlandi lovasörsön egy szebb mag- yar jóvendőről és egy új, szép csendőréletről álmodunk. Pittsburg, 1965. XII. 3.

v. baranchi Tamáska Endre szds

Szárnyparancsnoki oktatás a nagykarolyi örsön 1943-ban.

Taxis élményeim

Úgy gondolom, nem lesz hiábavaló, ha a komoly tárgyú cikkek mellett élményeimmel egy kis de-rüs hangulatot is keltek.

A második világháború vége felé, visszavonuláskor, alakulatommal együtt, gépkocsimmal hagytam el Magyarországot. Kocsimat fogságba jutásom dacára sikerült nagy nehezen megmenteni. Ezért elhatároztam, taxis leszek.

A mulatságosabb eseteket papírra vettem. Ezek a következők:

1.) — Egy bajor paraszt felkért, vigyem őt és feleségét vagy 100 km-re fekvő községbe. Nagy rokoni lakodalom lesz. Kért, számítsam a fuvart olcsón, kapok érte jó ünnepi ebédet. Miután ki voltam éhezve, megtettem. Mikor megérkeztünk a faluba, bementünk az ottani nagyvendéglőbe. Az emeleti nagyteremben volt az esküvői ebéd. A férj lent maradt velem a földszinti étteremben, felesége pedig felment az emeletre. Kérdezem, miért nem megy maga is vele? Felelet: Mert csak a feleségem hivatalos az ebédre. Furcsának találtam. Delet harangoztak, megkezdődött az ebéd. A bajor levest rendelt magának is, nekem is. Húst és köretet azonban csak egy adaggal rendelt magának, a felét azonban az én tányéromba csúztatta. Kényesen vigyázott arra, hogy a gyomromat el ne rontsam. Majd

jött ismét a pincérnő, összeírta az italt. Én is kértem egy pohár sört. Erre a pincérnő kijelentette, az nekem nem jár, nem lett számomra rendelve. Lenyeltem. Majd kértem, hozzon azért nekem is egy pohárral, megfizetem. A pincérnővel való beszélgetést a bajor nem akarta hallani, fülíg bent volt a tányérjában. Közben az emeletre vitték a habos-tortákat, de tortának még a színét sem láttam. Ezzel befejeződött az ünnepi ebéd. Elmondhatom, „olcsón” megúsztam. Eszembe jutottak akaratlanul a jó hazai esküvői ebédek. Az igazság kedvéért azonban meg kell jegyeznem, hogy ez az eset közvetlen a háború után történt, amikor az élelmiszer készlet még nagyon knapp volt.

2.) — Egy napsütéses délután egy részeg férfit kellett vinnem a közeli városba. Hogy a rázás következtében viszont ne lássam, hogy milyen Menüt evett, fejére húztam kis nézőkével egy nagy barna papírzacskót. Mikor beértem a városba, a járókelők mind utánunk fordultak, gondolván: ezeknek elment az eszük? Nyáron mennek farsangi álarcos bálra,

3.) — Egy nagyvárosból jött hölgynek meghalt az itteni öregek otthonában az édesanyja. Megkért, vigyem ki gyorsan a szomszédos vasútállomásra, kísérem ki a vó-nathoz és segítsem bedobni a

gyászjelentéseket közvetlen a postakocsiba. Az állomásra érve a hölgy nagy csodálkozásomra oda-siet az automata személymérleghez és be akar dobni 2 drb. 10 Pf-et. Én erre, bár meglepett, hogy ilyen lelkiállapotban mérekezni akar, figyelmeztettem, álljon rá és úgy dobja be a pénzt. A hölgy erre kérdezi, hát itt így kell? Mondok: igen. (Gondoltam magamban, súlyt nem lehet mérni a levegőben.) Rááll, bedobja a pénzt és a súlyát feltűntető kis kartonlapot átadja nekem. Én még jobban csodálkozva megkérdeztem, mit csináljak ezzel? Mire a hölgy mondta, jöjjön ki velem a peronra.

Mikor megértettük egymást, hogy ő nem mérezkedni akart, hanem nekem peronjegyet venni, dacára mély gyászának, úgy elnevetette magát, hogy még a könnyei is csurogtak. A peronjegyet ugyanis a pénztárnál adták, nagyvárosban automata útján.

4.) — Az egyik közeli városban fekvő áruházból telefonáltak, hozzak haza egy nőt, aki hirtelen rosszul lett. Ott is voltam rövidesen, s nővére segítségével beültettük a hátsó ülésre. Mellette a nővére foglalt helyet. Útközben a beteg nem kapott levegőt, fuldokolni kezdett. Erre izgalmamban hátra-kiabáltam, gombolja ki gyorsan a

Orsparancsnokképzős iskolatársak 1938-ban Szombathelyen

„Busen-Behalterjét”!! (a melltartályát). Azért megértették, mert a beteg rövidesen megkönnyebbült.

5.) — Az egyik elmeorvosintézetbe vittem egy asszonyt vizsgálatra. Sokáig kellett várnom az udvaron. A nem veszélyes betegek éppen napi sétájukat végezték. Egyik hozzám jön, szépen köszöntött, s kérdi „Maga ügye de Gaulle?” Mondok nem, miért gondolta, mert nagy az orrom? Tovább ment, de akkor már nem köszöntött. Vagy 15 perc múlva újból hozzám jött egy ápolit. Kérdi: „Van-e ottthon állatkertem?” Most nincs, de az I. világháborúban, Oroszországban, volt. Voltak piros tetűim, ezeket hívtuk tüzéreknek, a zöld színűek pedig voltak a gyalogosok. Szegény beteg csak nézett, s megint nézett rám, s lassan ment mindig tovább, majd futásnak eredt, azt hitte én vagyok a bolond...

6.) — Egy öreg nyugdíjas férfi hívatott, hogy az egyik helyi vendéglőből vigyem haza a lakására.

Az öreg jól beszélt. Mikor megérkeztünk a háza elé, azt mondja: „Mi jó ismerősök vagyunk, ugye, nekem nem kell fizetni?”

Mondok, rendben van. Erre elkapta a jobb kezemet és az utcán kezét csókolt, s mondta: „Ezért imádkozni fogok magáért!”

(Csak azt nem tudtam még eldönteni, hogy az ilyen fizetségből az adóhivatalt megillető részt, hogyan lehet átutalni???)

7.) — Befejezésül még egy csendőr vonatkozású megtörtént esetet szeretnék közölni.

Az I. világháború után a szombathelyi csendőr osztálynál az örsöknek be kellett jelenteni a megmaradt, illetve hiányzó tiszti evőeszközöket és egyéb tiszti felszerelési cikkeket. Az egyik buzgó örsparancsnok így jelentette: „A tiszti evőeszközök, az éjjeliedény kivételével, megvannak.”

Nyugaton, 1967. április ...

Körmendy Árpád cső. g. alez.

Kovács Elek járásörmester
1916-ban Nagysurányban.

Egy nagy bajunk van ...

Szeretjük mi egymást, nincs köztünk széthúzás,
Csak nem kell szítani mindég a parazsát,
Inkább oltogatni, ha néha imitt-ott,
Egy lángnyelv felénk csap s a szívünkbe harap.

Emberi gyöngeség, minden népnél megvan,
Nem vagyunk rosszabbak senki fiainál,
De minket mindég csak csepült, nyűtt a végzet,
Csoda, ha türelmünk fogyatkozóban már?

Önmagunkat marjuk s a testvért is éri,
De ki vádolhat itt „nemzeti átokkal”?
A fájdalom az, mely szívünket tépi,
Mi csak felzokogunk egymásra borultan.

Nem bántjuk mi egymást, csak fáj, sír a lelkünk
S e fájdalom, önvád, egész nemzetet mar,
Ne bélyegezzük ezt félrevezetetten,
Fajtánkat bélyegző „nemzeti átokkal”.

Nagy, merész vágy tombol, sürgeti lelkünket,
Nyugtalanul üzünk jogos, szent álmokat.
Büszkén érezzük, hogy különb nép vagyunk mi,
Mint kik hóhérmódra szoritják torkunkat.

De egy nagy bajunk van, hogy nincs hétköznapiunk:
Csak pengetünk várva ünnepi álmokat
S nagyot akarásból nyögésre ébredünk:
Kicsúszott kezünkből és összetört a lant.

Jobb is lenne végre egyszerű üllőnél
Napestig görnyedve ütni a vasat,
Alázatos szívvel elüzni a mákonyt
S fülön ragadni a hétköznapiokat.

Nemesmonostory Jenőné.

BAJTÁRSÁK FIGYELEM!

Mi már elfelejtettük a tengeri ki-
gyót, de a buenosairesi csoport
(Argentina), mely a MKCSBK vi-
lágszervezet kötelékéből kilépett és
a clevelandi Csendőrséghez
csatlakozott, az alábbi nyilatkozat
közvetítését kérte a Bajtársi Levél-
ben:

Nyilatkozat

1. K. K. szds. és N. F. főtörm.
bajtársak között évek óta **nézetel-
térések voltak, melyek kölcsönös
írásbeli sértésekké fajultak.** Mivel
ezekről csoportunk soha tájékoz-
tatva nem lett, fel kellett tételez-
ni, hogy ez az ügy magánjellegű
volt. Ez a nézet megváltozott ak-
kor, amikor tudomásunkra jutott
hogy K. K. bajtársunk, ki egyben
a mi **Vezetőnk** tisztségét is betöl-
tötte, N. F. főtörm. bt-nak, veze-
tői minőségben, így a mi nevünk-
ben is, egy durva sértéseket tar-
talmazó levelet küldött.

Az eleinte hamisítványnak hitt
levél valódinak bizonyult. K. K. bt.
nyíltan beismerte, hogy ilyen leve-
let valóban elküldött és azt nézete
szerint megindokolta.

2. Azt a nézetet valljuk, hogy
emigrációs nyomorúságunkban a
tiszti- és tiszthelyettesi kar (bele-
értve a legfiatalabb volt próbacsen-
dőrt is) **fokozottan együtt kell tart-
son és érezzen, vagyis a jó bajtár-
si szellem kell uralkodjon. Ez ellen
véteni nemcsak testületünk, ha-**

nem magyar fajunk ellen is bűn.
Egy tiszt mindenkor ki kell mutas-
sa nemes gondolkodását.

3. Bajtársi csoportunk nem is-
merte és nem kutatta az előzmé-
nyeket, csupán azt állapította meg,
hogy **sértésre nem szabad sértéssel
válaszolni,** különösen egy erkölcsi
testület vezetőjének nem. Téves a
nézete vit. K. Gy. ezds. úrnak, vagy
elfelejtette, hogy **az a sértett, akit
először sértettek meg,** mert nyil-
ván nem tudott arról, vagy elfelej-
tette, hogy a Becsületügyi Szabály-
zatunk által elismert Clair Párbaj-
kódex egyik bekezdése így szól:
„Az a fél, aki egy sértésre egy ma-
gasabb fokú sértéssel válaszol, el-
veszti a sértett fél jogait, így a
fegyverválasztás jogát is és a má-
sik válik sértett féllé.” Ez az eset
itt fennáll.

4. Amikor az ügy a **honvéd baj-
társaknál is megütközésre talált,**
állást kellett foglaljunk és meghoz-
tuk azt a döntést, hogy K. K. bt.
magatartásával egyet nem értünk
és új Vezető megválasztását java-
soltuk, mely azután az **összes cso-
portokat új vezetés alatt egybeho-
za.** Addig is a legnagyobb cleve-
landi csoporthoz csatlakozunk.

Elhatározásunk egységes volt és
nem egy kis csoport nézete. Mielőtt
ezt a döntést meghoztuk, megér-
deklődtük azt is, hogy a clevelandi
csoport miért vált külön a többiek-
től. Nevezett csoport nem értett

egyét az MHBK és MKCSBK veze-
tőinek komoly nézeteltéréseivel.
Az, **aki a vitatkozókat, vagy vesze-
kedőket otthagyja, az nem „rene-
gát”** (mint azt egy Angliában élő
úr állítja).

5. Tévedés azt állítani, hogy
minket az MHBK, vagy a clevelandi
csoport vezetője és egy meg
nem nevezett ezredes befolyásolt
volna. A clevelandi csoport veze-
tője egy kiváló ember, akit a **hon-
véd bajtársak is megválasztottak
vezetőül.** Bárkit nem ér ilyen meg-
tiszteltetés. A meg nem nevezett
ezredest is ismerjük, **akinek kivá-
lóságában kétségünk nincsen.** Az
MHBK vezetője is kiváló katona.
**Kiváló emberek nem követnek el
aljasságokat.**

6. Arra a megjegyzésre, hogy az
előzményekre nem voltunk tekin-
tettel, hogy előre mondtunk ítéle-
tet, stb., csak azt válaszoljuk, hogy
köztünk többek között hat jogi
doktor is van és ez a kérdés nem
jogi, hanem **erkölcsi kérdés volt.**

K.K. bajtársunk érdemeit elis-
merjük, az ügy az ő egyéni becsü-
letét nem érinti, de heves vérmér-
séklete folytán a hibát elkövette.
N. F. bt. fegyelmetlenségét is el-
ítéljük, mert az ő leveleiben is vol-
tak sértő kitételek.

7. **A helyzeten — nézetünk sze-
rint — nem változtat az, hogy a
lemondások folytán hiányos veze-
tőség maguk között egy új elnököt
választott.** E nyilatkozatom vonat-
kozik a 7-9 és 10-12 sz. Bajtársi

Levelekben e tárgyban vonatkozó
közlésekre is.

Buenos Aires, 1967. május 15.

Dr. Endrődy s. k.

az argentinai csoport vezetője

A MKCSBK vezetősége a követ-
kezőket fűzi a buenos-airesi jegy-
zőkönyvhöz:

1. K. K. szds. és N. F. főtörm.
között nem voltak évek óta nézet-
eltérések, hanem N. F. főtörm. a
Bajtársi Levél első számai megje-
lenése után súlyos, rosszindulatú
és irányított támadást indított a
B. L. szerkesztője: K. K. szds ellen.

A „magánjellegű” támadásból N.
F. főtörm csinált nyilvánosságot,
mikor is K. K. szds utolsó levelét
hibásan sokszorosította és kiküld-
te az emigráció elérhető cső. tiszt-
jeinek és thts-einek, valamint a
MHBK vezetőjének.

2. K. K. szds egész életében a
valódi és igazi bajtársi szellem
megvalósításáért dolgozott, hogy a
ti- és thts-i kar fokozottan együtt-
tartson. Ezt a magatartását hajda-
ni alárendeltjei és emigráns bajtár-
sai jól ismerik. Ez ellen N. F. fő-
törm vétett, mikor már első levelé-
ben sértően, tiszteletlenül lépett
fel K. K. szds ellen, ki elnöki mi-
nőségben a MKCSBK-t védte vá-
laszaiban. N. F. főtörm „nemes”
leveleire az ő saját hangján vála-
szolt.

3. N. F. főtörm sorozatos sérté-
seire, melyekben más nagy emig-
ráns szervezeteket is támadott, a

fenti szervezetek védelmében nem lehetett más hangon válaszolni. N. F. főtörm leveleinek hangja nem a Clair Kódex szabályaiba ütközik, hanem a Kat. BTK. határozványai-
ba.

4. N. F. főtörm leveleiben foglaltak és az úgy nemcsak Münchenben, hanem Torontóban, Montrealban és máshol élő honvéd bajtársaknál is megütközésre talált. A buenos-airesi csoport azonban csak N. F. főtörm sérelmeit fogadta el clevelandi manőver alapján s meg sem kérdezték K. K. szds-t az igazság felől.

A bizalmi kérdésben a MKCSBK csoportjai és vezetési bizottságának tagjai K. K. szds-t elnöki posztján 66:2 arányban megerősítették, így az új választás 1966 telén megtörtént. A clevelandi Csendőr Család nem tagja a MKCSBK-nak, alapszabályai szerint működési területe az USA területe, alapító és rendes tagjuk csak az USA területén élhet. Ez eleve kizárja azt, hogy a buenos-airesi csoport hozzájuk csatlakozzon, vagy hogy a clevelandi Csendőr Család egy világszervezetet vezethessen.

A clevelandi csoport annakidején, 1954-55-ben, a MHBK és a MKCSBK komoly nézeteltéréseinek vitájában egyoldalúan a MKCSBK-t „hagyta ott”. Ezzel vált „renegáttá”.

5. A honvéd bajtársak K. K. szds-t még kivándorlás előtt, Németországban megválasztották az

egyik nagylétszámú MHBK csoport (100 fős!) vezetőjévé, vagy mai nyelven elnökévé. Tehát őt is érte ilyen megtiszteltetés. Ha N. F. főtörm szelleme lakozna bennünk és nyilvánosságra hoznánk a meg nem nevezett kiváló ezds leveleit, Buenos Aires nem vált volna ki a MKCSBK-ból.

6. A hat jogi doktorral rendelkező buenos-airesi csoport tagjai az erkölcsi kérdésben K. K. szds leveleinek hangját illetően csak K. K. szds-t marasztalták el, a támadásokat kezdő és a goromba levelet kiérdemlő N. F. főtörm „minősítését” K. K. szds ellen elfogadták és ennek alapján döntöttek.

K. K. szds nem tanúsított heves vérmérsékletet, hanem végtelen türelmet akkor, mikor N. F. főtörm leveleire féléven át pontosan válaszolt és tévedéseit akarta kiigazítani a mai MKCSBK-s felfogást illetően.

7. A buenos-airesi csoport többszörös helyreigazításunk után is a f o g a l m a k a t összezavarja. A MKCSBK-nak nincsen vezetője, csak vezetősége, a vezetőség a lemondások és kiegészítés után is 7 fő, mely elnököt választott. 7 fő pedig többet tud tenni, mint egy fő. Így nyugodjon meg a buenos-airesi csoport, a MKCSBK világszervezet szavazott a tél folyamán, mégpedig 66:2 arányban vezetősége mellett.

Toronto, 1967. május 31.

MKCSBK vezetősége

Ha álmunk valóra válna...

IRTA: BODÓ ANTAL örm.

Ha álmunk egyszer valóra válna,
Nem lenne többet borongós napunk!
Ha minden magyar a sikra szállna
Megmutatni, hogy mi egyek vagyunk!

Leomlanának a válaszfalak,
Mit mesterségesen építettek
Rossz szomszédok, idegen hatalmak,
Véres karmokkal bűnös kezek!

Ha álmunk végre valóra válna,
Megnyílna szemünk a hályog alatt.
Ha látni tudnánk sötétben járva,
Ha egybe forrna minden akarat!

Kinyúlna kezünk testvérkéz után,
Hogy megszorítsa erősen, bátran,
Gyülölt bilincs lehullna simán,
Nem élnénk tovább eszelős lázban!

Ha álmunk tényleg valóra válna,
Szeretni tudnánk mélyen, melegen!
Boldogság lenne, szívünk nem fájna,
Gyógyírt tehetnénk vérző sebekre!

Ha élni tudnánk, nem lennénk restek!
Munkánk gyümölcse nem lenne fanyar!
Nem lenne kétség s reszkető kezek,
Feltámadna a haldokló magyar!

VESZTESÉGEINK:

(A Magyar Felszabadító Bizottság népi veszteségeink" c. rovatába)

Ország József törzsőrmester Galambok, Zala vm-i községben összeírta a község kommunistáit és tevékenységüket. 1953. augusztus elején egy nagyobb vihar alkalmával a háza eresze alá rejtett iratcsomót a szél kisodorta és azt egy helyi kommunista megtalálta. A zalaegerszegi ÁVÓ a fentiekért Ország József törm. Bajtársunkat 1953. augusztus 6-án a községben agyonverte.

A bölcskei őrs (Pécsi kerület, Szekszárdi osztály) parancsnoka: **Dinyés József** főtörzsőrmester és hét beosztott csendőre 1944 végén a község körüli tűzharcban szovjet fogságba estek. A szovjet parancsnok agyonlövötte őket és holttesteiket két hétig temetetlenül hagyta, hogy ezzel is megrémítse a környék lakosait.

Rosta József őrmester 1945 tavaszán a foksánii hadifogoly elosztó táborban fertőző betegség következtében meghalt.

HÖSI HALOTTAINK:

Burján János őrmester a felvidéki harcokban szovjet fogságba esett, majd a Szovjetunióban hadifogságban tüdőgyulladás következtében meghalt.

Palkó András őrmester a kárpát-aljai harcok során 1944 késő őszen hős halált halt.

Juhász Sándor III. főtörzsőrmester, zsámbéki őrsparancsnok 1944. december 23-án 4 órakor az őrsről az őrskörlethez tartozó Darányi Pusztára távozott, hogy a már oda kiköltöztetett családját meglátogassa. Őrse aznap éjfélkor kiürítési parancsot kapott, addig a visszavonuló őrshöz nem tért vissza. Majd másnap, dec. 24.-én Zsámbékon az őrszlaktanya közelében a szovjet csapatokkal vívott harcban hős halált halt. Holttestét a lakosság hetekig egy pincében homokkal letakarva őrizte s a harcok lecsendesedésekor több hős halott honvéddel együtt a zsámbéki temetőben közös sírba temette. Özvegye 1945 őszen részére kősíremléket állíttatott. (A szerk megjegyzése: K. K. szds. szolgálati gépkocsiján dec. 23-án délután hagyta el Budapestet és az éjszakát a Zsámbék melletti Gyermely községben töltötte gépkocsivezetője anyósáéknál. Útjukat reggel folytatták Szombathely felé. Bár a harcaizaj és légitevékenység élénk volt, Mórnál pokróccal letakart hős halottakat látott a nyugatra haladó német páncélosokon, sejtelve se volt, hogy az orosz csapatok áttörték a székesfehérvári-balatoni frontot és aznap estig

bekerítik Budapestet Esztergomig előretörve. Szerencsájukra ellenséget nem láttak s szolgálati feladatukat teljesítették.)

Csányi Gyula prbcső tizedes, a nagyváradai csendőriskola hallgatója a délerdélyi harcokban 1944 őszen eltűnt, szülei a mai napig semmit sem tudnak róla.

Szalai József őrmester Buda védelmében 1945. februárjában hős halált halt.

Balogh Károly prbcső tizedes a dunántúli harcokban Marcalinál fejlődést kapott. Sebesültként az egyik Németországba kitelepített magyar hadikórházba került, ahol Coburgban rövidesen meghalt. Ott is temették el, majd a német kormány a magyar Hősöket a bajor-

országi Pockingban helyezte örök nyugalomra a magyar hős temetőben.

Visi József szakaszvezető, mint közlekedési csendőr, szolgálat közben, 1944 késő őszen szovjet bombatámadás következtében Lajosmizse mellett hős halált halt.

Bajtársak, kérünk, küldjétek be továbbra is a veszteségeink rovatába szánt adataitokat, hogy ezzel is alátámaszthassuk azt a tényt, miszerint a m. kir. Csendőrség a haza válságos idejében a közbiztonság fenntartásáért és az ország védelméért — követve az ország kormányának rendelkezéseit — a bolsevizmus és a hazánkra törő ellenséggel szemben feláldozta önmagát!

Vigyázat, lassan hajts! Közlekedési járőr az 1930-as években a magyar országúton.

Csikszenttamás követet küld

Fekete volt az éccaka a falu fölött, kutya se mert ugatni. Csak a szél bugott a kéményeken s kavarta a keserű füstöt, mint sátán a gondot az emberek lelkében. Árva Mózeséknél is csak kendő alatt égett a lámpa, hogy ne bosszantsa fényével az éccakát s ne hirdessen reakciót a kergült világban.

Az ember kilesett az ajtón, figyelte néhány percig szükre húzott szemmel a vaksötétet, de csak az eső percegett halkán a zindelytetőn, más nesz nem hallatszott sehol. Néma volt a falu s komor, mint a temetők éjjel.

— Áron, te.

A fiú felszökött a kemence mellől. Tömzsi, jókötésű tizenkétéves-forma legényke volt.

— Itt vagyok, idősapám!

— Ujjast, főrevalót végy. Megyünk a havasba.

Az asszony ott a lámpa mellett leeresztette ölébe a himzést. Szeme ijedten rebtent, mint a kicsi madarak, akik tudják már a vihart.

— Megtudott valamit? — kérdezte elsápadó szájjal — Muszkák gyűnnek újra? Vagy rományok? Munkába viszik a népet? ?

— Nem — felelte az ember morogva — ma egyéb dolgunk van odafönt. Tatárkőnél gyűl egybe a falu.

— S a gyerek? — aggódott az asszony.

— Dolga lesz neki is — felelte az ember s nem nézett az asszony szemébe. Leemelte a kalapját a szekrényről s a fejébe húzta.

— Idősapám, a kisbaltát is vigyem?

— Az nem árt soha — felelte az ember az ajtóból — s ügyekez, Búcsúzz el anyádtól is, ejszen odaleszel kissé.

Azzal már ki is lépett a sötétbe s csak a nyitott ajtó fekete rése maradt mögötte, mint egy félelmes idegen intés.

— Isten megáldja Idősanyám — mondta a gyerek s már indult volna az apja után, mikor az asszony sovány karja kinyúlt utána és átfogta a vállát, féltő, markoló szorítással.

— Idős kicsi fiam — suttogta sápadtan és a szeme megtelt könnyel — aztán vigyázz magadra, hallod...!

— Ne féltsen engem — adta vissza a fiú legényesen a szót — ejszen póstát kell vigyek újra valamerre. Madéfalvára talán, vagy Szentgyörgyre a paphoz...!

— Vigyázz magadra, jáj vigyázz magadra... — suttogta az asszony, aztán hogy az ajtó kilincsré kattant s ő ott maradt egyedül a

lekendőzött lámpa mellett, hangtalan nehéz sirással ráborult az asztalra, mint terhelt bús gyümölcsfák ahogy kidőlnek a súly alatt.

Kint az éjszakában, a tornác előtt Árva Mózes megvárta a fiát.

— Együtt vagy-é?

— Ugy vélem. Madéfalvára lesz utam esment?

— Messzebb most az egyszer — dörmögte az apja s megindult. Az eső hullt s ők mentek.

— Ejszen tarisznya is kellett volna — aggodalmaskodott kicsi Áron.

— Elrendezték azt már — felelte az apja titokzatosan s aztán nem is szólott többet.

Csak mentek. Elöl a nagy székel, hátul a kicsi. Kertek alatt kanyarogtak tova csuszamlós ösvényeken, áradt vizeken hágtak átal, aztán nekivették az irányt egyenesen a hegynek.

Zugott alattuk a völgyben a Horgaspatak, csermelyek hordták alá csörögve a havasokból a megolvadt hólevet s valahonnan az éjszakából zsöngé tavaszi rügyek szagát hozta a szél. Mikor egy kapaszkodó tetején szuszogni megállottak. Áronka nem birta ki, hogy oda ne szóljon az apjának.

— Ejszen tavaszra változik a világ. Megyen már odafönt a hó!

Árva Mózes hallgatva állt egy darabig, csak nehéz szuszogása hallatszott. Aztán ennyit morgott csak a bajusza alatt:

— Másoknak is menniök kelleme, nem csupán a hónak, hogy tavasz lehessen Székelyország fölött...

Majd nagyot sóhajtott.

— Na gyerünk.

S nekifeszültek újra az éccakának s a hegynek.

Mire följutottak a Tatárköhöz, már égett a tűz a szikla töviben. Vén Harangozó Márton ült szemközt a tüzzel, reves farönkön s fehér haján, fehér bajszán megcsillant a lángok fénye. Körülötte, széles nagy körben, emberek ültek, vagy álltak, szótalan sötét arcok, bajlátottak, kemények.

— Meggyüttünk — mondotta nagyot szusszanva Árva Mózes amikor odadobbant Vén Harangozó Márton elé s lerázta kalapjáról a vizet. A vénember ránézett.

— Itt a gyerek is?

— Itt — bökött Árva Mózes a háta megé — gyere elé Áron!

— Lépj elő, fiam, — bólintott Vén Harangozó Márton is ott a fatönkön — ide a tűzhöz, hogy lásanak az emberek.

Áronka odalépett a tűzhöz. Levette ő fejről a kalapot s lerázta róla a vizet, ahogy a nagyok teték s orrát is megtörülte a ködmőne ujjával.

— Útra mégy, gyerek — mondotta Vén Harangozó Márton s Áronka bólintott.

— Tudom én azt.

— Azt is tudod hova?

— Ejszen Szentgyörgyre, vagy Brassóba tán...

Az emberek hallgattak és a földet nézték, meg sokan a tüzet. Senki se szólt. Furcsa nagy csöndesség volt, hallani lehetett benne a patakot alatt a völgy odvában. Aztán Vén Harangozó Márton föl emelte a fejét és a hangja ünnepélyes volt, akárha templomban szólt volna.

— Ide figyelj, gyerek. Reád esett a falu választása esment, merthogy te vagy a legéletrevalóbb gyermekeink között. S mert oda, ahova neked menned kell most, nem mehet el sem férfiember, sem asszony, mert elfognák útközben, börtönbe vetnék, tán még meg is gyilkolnák. Nehéz s nagy feladatot bíz reád a falu ezen a napon, értesz engem Áron?

— Értem hát — felelte a fiú s nyelt egyet.

— Hát ide figyelj akkor Árva Áron: a mai napon én s mind, akik itt vannak, reád bizzák a falu szavát. Hogy elvidd ezt a szót a Földesges Uristen segedelmével tova Amerikába s átadd azoknak, akiket illet. Értesz engem, Áron?

A fiú nyelt egyet megint.

— Értem.

— Elmondják itt most neked sorra az emberek mindazt, amit levélbe beleírni nem lehet, mert a posta nem vinné el a levelet s tömlebbe kerülne érettük az, aki a szavakat leírta. S te mindezt a fejedbe veszed Áron s elmondod odaát

messzi Amerikában azoknak, akiknek szól. Értesz engem?

— Értem.

— No akkor kezdjük. Ábécé szerint. Antalos Esvány!

A hallgatag sötét félkörből egy ember lépett a tűzhöz s megállt a fiú előtt.

— Áronka fiam, segítsen az Isten s mondd meg a bátyámnak, Antalos Kárujnak New York városában, hogy tiszteltetöm én, az idős öccse s tisztöltetük a rokonok is mind, meg a szomszédok, de bizony velünk nagy csúfság esék. Mert Márikánkat lám elhurcolák a mócok s azóta se kerülte vissza, házunkat földulák, jószágunkat elterelék, Bence fiamot bányamunkára parancsolák s Isten tudja haza engedik-e élve... Meghurcolának engemet is a kummunisták, megbotozának, mert megtarték magnak husz véka búzát a magaméból. Mondd meg, hogy hej Káruj, bécsapódtunk mi ám tivéletek is, mert lám azt írtátok folytonosan onnan New Yorkbul hogy békesség következik és szabadság a háború után s hogy a nép fog uralkodni ezentul. Hát mi bizony békesség helyett dulást kaptunk, szabadság helyett kegyetlen rabságot s nem a nép uralkodik itten édösegy bátyám, hanem maga az ördög. S mondd meg neki Áron, hogy te gyen ám valamit értünk ott, ha tud, mert mink úgy élünk itt akár a farkasok, télen-nyáron fönt a havasban, hogy el ne fogjanak s idegenbe ne hurcoljanak s hogyha ha-

marosan valami nem lesz, hát mink bizony kiveszünk itt mind egy utolsó szálig. Ezt mondd meg kicsi Áron, segítsen az Isten.

Sorra léptek az emberek a tűzhöz, ahogy Vén Harangozó Márton nevéükön szólította őket s mondták az üzenetet, testvérnek, sógornak, rokonnak, ismerősnek. Nehéz beszéddel, akadozó szóval. A tűz lobogó fénye rőten villant a kemény barázdás arcokon s a szemek sötét mélyéről visszatükröződött. S kicsi Árva Áron állt szemközt az emberekkel, hallgatta a szavakat s berőtta őket valahova mélyen a lelkébe, ahonnan nem törülheti ki semmi és senki többé székelyek panaszait.

Mikor aztán a nevek elfogytak, akkor Vén Harangozó Márton felállt a rönkről, Áronkához lépett és rátette kezét a vállára.

— Most pedig én üzenek, fiam. Én, Harangozó Márton, az öreg. Aki immáron legidősebb vagyok Csikszenttamáson s csak az Uristen tudja, meddig élek még. Nekem nincsen odaát Amerikában sem testvérem, sem rokonom, még csak esmerősöm sem. Méges üzenek. Üzenek veled kücsi Árva Áron minden székelynek, akivel odaát találkozol. Hogy bajban vagyon a nép. Bajban és pusztulásban. Hogy úgy vagyon itt éppen, ahogy a Szentírás mondja: és nagy pusztulás lesz és rettenetes sírás és fogagnak csikorgatása. És minden hajlékok leromboltnak és minden

népek elhurcoltnak kegyetlen rabságba, hogy éltük végéig szolgálják a gonoszokat és hatalmasokat. És eltöröltetik minden öröm és minden békesség és minden igazság a földnek színéről. Így vagyon ez éppen, ezt mondjad meg nekik. S mondjad meg nekik azt: Csikszenttamás üzeni, a falu. Hogy mindez azért vagyon rajtunk, mert ők odaát Amerikában nem úgy cselekedtek, ahogyan kellett volna. Hittek a gazoknak és bécsapattak és eladtak bennünket is földestül, lelkestül, asszonyostul, gyerekestül a gonoszoknak, kik imé vérünket vevék. Eladtak és nem emeltek szót miérettünk amikor kellett volna, hanem inkább restül elhittek mindent amit a gonoszok mondtak, hogy itt szabadság lesz ezentül és békesség. Hát mondd meg nekik Áron, hogy miféle szabadság ez itt, amit Amerika a nyakunkra rakott és miféle békesség? És mondd meg, de mindegyiknek, érted: azt üzeni innen a havasbul Vén Harangozó Márton, hogy verje meg őket az Isten, ha megfelelkeznek rólunk mostani bajunkban! Verje meg az Isten, de megverje őket, ha nem kiáltják oda naponta hétszer is a politika urainak akikre a szavukat leadták, hogy a csiki hegyek között emberek élnek, akiknek nagy adósággal tartozik Amerika! Tartozik a szabadsággal, amit megígért! Tartozik a megkínzottak vérével, tartozik az étellel, amit odadobott rablók és haramiák prédájára! És

úgy áldja meg őket az Isten, úgy adjon az Úristen békeséget és életet egész nagy Ámerikának, ahogy a mi békeségünket és a mi életünket visszaadják nekünk! Értettél engem, Áron fiam?

— Értettem.

— Akkor áldjon meg az Isten és őrizzen meg téged. Itt la egy tarisznya, abban lelsz ételmet, egy hétre valót. Ehejt egy ujjas, ennek a gallérját bontsd föl, ha odaértél s megleled benne vászonra írva mind a címeket, akiknek az üzenetek szólnak. S, amott a két csücsökbe én magam varrtam bele két darab aranyot. Én magam formáltam laposra őket az oltári kehelyből, amit elrejtettem volt a muszkák elől. Utolsó kincse ez a falunak, gyerek. Utolsó ami a templomból s a régi világból megmaradt. Okosan élj vele s bizonyára átviszen érte valami hajós a vizen. A partjáig szépen elgyalogolhatsz. Megértettél, Áron?

— Megértettem.

— Na akkor eridj s legyen veled az Isten. Búcsúzz el apádtól.

Kicsi Áron megkereste szemével az apját. Ott állt az a tűz mellett és a lángokba bámult. Sovány arcán mélyek a barázdák és feketék.

— Isten-Isten, Idősapám!

— Isten, Isten... — morogta az ember a tűz mellett és nem nézett a fiára — Aztán...

— Aztán mi?

— Vigyázz magadra, csak ezt

akartam mondani. De te ezt tudod úgylis.

— Tudom, idősapám.

— Akkor hát Isten áldjon.

— Isten megáldja.

Vállára vette a tarisznyát, magára kanyarította az újjast, megmarkolta a kicsi baltát s indult. Nehány lépés után megállt.

— Oszt merre van az az Ámerika? — kérdezte tétován.

— Merre?? Hát Udvarhely felé! — mordul föl Árva Mózes a tűznél, olyan hangon mintha haragos lenne, pedig csak a zokogást fojtotta el, ami rázta belül — Érted te? Udvarhely felé?

— Értem hát — nyelt egyet a gyerek s már ment is. Kis tétova lépteit egy-kettőre elnyelte az éccaka s a csönd.

Az emberek pedig ott álltak a tűz körül, lehajtott fejjel és hallgattak. És tudták mind egy szálíg, hogy ez az utolsó reménység. A legeslegutolsó. Ezután már semmi sincs, csak a fekete sötétség, a fekete halál, a világ vége.

S Árva Áron kis székelgyerek útban van azóta is. Jön, jön, jöddögél. Valahol ott botorkál idegen országúton. Kerítések tövében meghál s tovább megyen, mindig nyugat felé. S hej, székelgyerek, Ámerikában s szerte a nagy világban, készüljetez föl, hogy tiszta szívvel s tiszta lélekkel fogadhassátok őt s életet üzenhesetek vissza vele Csikszenttamásra, föl a havasba, a Tatárkö mellé, nem pedig halált!

Hírek, közlemények, szerkesztői üzenetek

Neu Károlyné Mohácsi Ágnes (néhai Mohácsi György örm. leánya) North Bay, Ontario, Kanadában fiúgyermeknek adott életet. Szívből gratulálunk!

Pál Imre törzsőrmester bajtársunk leánya: Anna Mária, 1967. május 20-án esküdött örök hűséget Horváth Antal honfitársunknak a montreali Magyarok Nagyasszonya rk. templomban. A már diplomás férj után Anna Mária is egyetemi tanulmányai befejezéséhez közeledik. Az ifjú párnak és az Örömszüloknak sírig tartó boldogságot kívánnak az emigráns csendőrbajtársak!

Vasfüggönymenti tudósítónk jelenti:

A Bécsben lezajlott nemzetközi jégkorong bajnokságok alkalmával 87 versenyző használta ki a kedvező alkalmat a vasfüggöny mögötti országokból, hogy megszabadulhassanak a kommunista paradicsomokból. Közülük 9 volt magyar!

Az osztrák posta 1965 és 1966 nyarain hetenkint kétszer autóbusszjáratot indított a Balatonra. A járatokat az idén érdeklődés hiányában leállították. Egy grázi újság szerint az ok a pénzváltási kényyszer, a magas árak, különböző zaklatások és hosszú ideig tartó igazoltatások a határon.

Ausztriába és Európa több országába ez év tavaszán visszatért a tél! Az osztrák hegyek tele voltak hóval, a hőmérséklet éjjelente a fagypontra alá süllyedt. Csontig hatoló hideg szél fújt és a gyönyörűen virágzó gyümölcsfák lefagytak. (Vigasztalódjatok: Kanadába május végén érkezett meg a tavasz, két hónap késéssel!)

A Magyar Nemzetvédelmi Világszövetség (Hollywood, California, USA) értesülvén a kiválóan tanuló csendőrgyermekekről, elhatározta, hogy ajándékképpen megküldi Magyarországra vármegyéinek eredeti színes címereivel ékesített, a Kárpátok övezte történelmi magyar birodalom politikai térképét abból a célból, hogy azokkal a kitünő tanuló csendőrgyermekeket, valamint azok szüleit megajándékozza, hogy minden csendőr otthonban legyen egy olyan ereklyeként megőrzendő történelmi kép, mely emlékeztet a Szülőhazára!

A MKCSBK központ hálásan nyugtázza a Magyar Nemzetvédelmi Világszövetség nemes felajánlását! Névszerint említi Görgényi Géza bajtársunkat, a NVK tulajdonosát!

Három világrész 40 országából kérjük a csoportvezetők igénylését, hogy a fenti térképet a jelentkezés sorrendjében kipostázhassuk!

Csendőr gyermekeink ismét kiváló eredményt értek el!

Gál Erzsébet
okl. ápolónő

Dr. Gál József
orvos

Nagy örömmel osztozunk Gál József főtörm Bajtársunk és Nejének örömeiben! Leányuk, Gál Erzsébet eredményesen végezte el a Lenox Hill Hospital ápolónőképző főiskoláját és jelenleg már New York-ban dolgozik, hol egyéniségével, komoly kötelességteljesítésével kiérdemelte összes betege elismerését.

Fiuk: Gál József 1963. május 24-én az eddigi legmagasabb eredménnyel elsőnek végezte el az orvosi előkészítő egyetemet és nagyszegű ösztöndíjat nyert, majd 1967. május 31-én elnyerte orvosdoktori diplomáját is a pittsburgi egyetem orvosi szakán. Dr. Gál József szintén megkezdte hivatását az egyik pittsburgi kórházban.

A MKCSBK Központ és az emigráns csendőrök szívből gratulálnak Gál József főtörzsörmester Bajtársunknak, a pázmándi örs utolsó parancsnokának (Székesfehérvári osztály, tatai szárny), ki komoly munkával, becsületes helytállással teljesítette kötelességeit az emigrációban is gyermekei kitaníttatásával. Amilyenek az Apák, olyanok a Gyerekek! További sok szerencsét Gál Erzsébet okl. ápolónő és ifj. Gál József Doktor Úr mind hivatásukban, mind a Szülőháza iránti küzdelmükben!

A MKCSBK vezetőség ügyvezető elnöke titkára kíséretében 1967. május 20-21-22-én látogatást tett az amerikai New York állam közepén élő csendőr bajtársainknál, Liverpoolban vitéz Szendi József örm. bajtársunk hatalmas házában tartott összejövetelen és igen nagyszabású csendőr vacsorán (köszönet a kiváló és bajtársias csendőr háziasszonynak!) átadta az érdemes Bajtársnak a Szent László Társaság okleveleit és jelvényeit. Itt sikerült olyan bajtársakkal is találkozni, akik szórványban élvén, nem is tudtak csendőr szervezet létezéséről. Az egybegyűltek közfelkiáltással megalakították a Syracuse-Cortland-Rochester-Churchville négyszögben élő bajtársainkból a MKCSBK 42-ik csoportját Pekáry István fhdgy bajtársunk, (a lovasörs pk-a) vezetésével. Az adminisztrációs munkát v. Szendi örm bajtársunk vállalta. Gratulálunk bajtársak!

Ugyancsak az ügyvezető elnök titkára kíséretében látogatást tett a kanadai Montreálban, hol 1967. május 27-én Dr. Csery C. Mihály, a Szent László Társaság keletkanadai széktartója rendezésében ünnepélyes külöiségek közt átadta a Társaság okleveleit és jelvényeit magyar egyházainkban és szervezeteinkben élénk szerepet vívő hét legénységi Bajtársunknak. A másnapi, montreali Hősök Vasárnapján letette a MKCSBK hatalmas ko-

szorúját a többi magyar egyesületekkel, köztük a MHBK-val együtt a cserkészek sorfala közt a montreali Hősök emlékkövére. Az ezt követő MKCSBK gyűlésen a montreali Magyarok Nagyasszonya rk. templom különtermében alkalma volt meggyőződni, hogy a montreali csendőr szellem az emigráció 23-ik évében is kiváló, derék Bajtársaink teljesítik emigrációs kötelességüket a külföldre szakadt magyarság szolgálatában éppúgy, mint a MKCSBK iránti áldozatkészségben. Gratulálunk derék montreali Bajtársak!

Niagaravidéki Bajtársaink teljes létszámmal és hamiltoni képvisellettel résztvettek a MHBK wellandi csotportjának 1967. április 15-én rendezett bajntársi estjén. A kiválóan sikerült tavaszi bált jórészt MHBK-s csendőr bajtársaink készítették elő, példát mutatva a honvéd és csendőr testvéri együttműködésnek! Gratulálunk Bajtársak!

A fort-eriei (Ont. Kanada) „Club Hungaria Peace Bridge District” kiválóan sikerült tavaszi bálján a rendezés főszerepét Horváth Béla törm bajtársunk Mária felesége végezte. A bál sokszázfőnyi résztvevője kiváló hangulatban érezte magát, az est tiszta jövedelmét ismét magyar nemzeti célokra utalták át.

Gratulálunk Mária, a MKCSBK vezetőség tiszteleg!

Ugyancsak a kiválóan sikerült calgaryi MHBK bált (Alberta, Canada) a télutón Dr. Kiss Gyula cs. szds. bajtársunk rendezte, hol megjelent a város polgármestere is feleségével több kanadai kormányférfi társaságában. Az est jövedelmét a közismert magyar egyetemi tanszék és a becsületadóra fordították.

Az MKCSBK torontói csoportja 1966 telén tiszteletbeli tagjává választotta Dr. Nagy György I. oszt. követségi titkárt, a Kanadai Magyarok Szövetségének 11 év óta ötször megválasztott főtítkárát. Dr. Nagy György tb. csendőr a régi magyar diplomáciai testület tagja, ki Magyarország érdekeit a pozsonyi, a stockholmi, majd a párisi követségben képviselte, honnan a kommunizmus uralomrajutásakor önként disszidált és vállalta a magyar emigráns sorsot.

Dr. Nagy György, kinek édesapja főispán volt, kezdettől fogva teljes energiával dolgozott és főként az ő érdeme, hogy a kanadai kormány a kanadai magyarságot elismerő helyen könyvelte el. Dr. Nagy György érdeme a kanadai csendőr charter elnyerése is. A Szent László Társaság kormányzó-sága a káptalan előterjesztésére Dr. Nagy György tb. csendőrt a közelmúltban a Szent László Erdemkeresztrel tüntette ki Magyarorszá- gért és a magyarságért teljesített

kiváló szolgálataiért. A MKCSBK vezetőség elnöke a MKCSBK jelvényét valamint igazolványát a torontói csendőrnapon nyújtotta Dr. Nagy György tb. csendőrnek.

A csendőr szeretetéről közismert és a m. kir. Csendőrség szerepét kiválóan ismerő diplomatánkat szeretettel köszöntjük sorainkban!

Körmendy János örm bajtársunk, a „Viziőrsök” c. írásának vétele után a viziőrs első és egyben utolsó parancsnoka: Virág Béla főtörm két fényképet küldött a viziőrsök életéről. Leveléből a következőket idézzük: — „De szép szolgálat volt az nyáron a Balatonon körben hajózni! A kezdeti időkben az orvhalászok igen sok gondot okoztak nekünk. Mire a partra hajóztunk, a z orvhalászok elmenekültek. Igen ám, de aztán mi is cselekedtünk! Amikor a hajó elindult szolgálatba, ugyanakkor elindítottam egy kerékpáros járőrt is a Balaton partján, mely a normális sebességgel haladó hajóval egymagasságban haladt. Amikor az orvhalászok látták a közeledő csendőrhajót és megszöktek, belefutottak a kerékpáros járőrbe! Egy év múlva már nem volt orvhalász a Balatonon!”

Buenos Airesben, 1967. május 28-án, Hősök napján a német temetőben épített Magyar Hősök Falára Pintér Aladár ezds és Mátyás Ferenc örm helyezték el a MKCSBK koszorúját.

A torontói „Magyar Élet” c. lap 1967. április 15.-i számából szöszterint idézzük az alábbiakat:

A HÁBORÚS BÜNÖK NEM ÉVÜLNEK EL

— A budapesti rádió jelenti: „Szabó Béla villanyhegesztő 1944-ben a kassai körzethez tartozó semsei csendőrőrsön, mint járőrvezető, csendőr-szakaszvezető teljesített szolgálatot. Gyakran járták a községeket szökött katonák, partizánok felkutatására. Így többször megjelentek Hiloff községben, Oravec Jánosék lakásán. Oraveczet keresték, aki a partizánokhoz csatlakozott.

December 29-én házkutatást tartottak a lakásban, majd magukkal hurcolták a családhoz tartozó Hrabeczki Józsefet. Szabó felszólította Hrabeczkit, hogy fusson, majd golyószórójával két sorozatot adott le. Hrabeczki a helyszínen meghalt. Szabónak a háború után sikerült kibújni a felelősségrevonás alól. Elkövetett tetteire most derült fény, így került ügye a fővárosi bíróság elé”.

Megjegyzésünk: A magyar csendőr fegyvere ártatlant sohasem bántott, a szovjet partizánok és támogatóik leküzdése államérv volt, amit a m. kir Csendőrség 100 százalékosan teljesített. A csendőrjárőr fegyverzete Manlicher puska volt, golyószóróval csak az ellenség ellen kötelékben bevetett egységeket szerelték fel. Csendőrhajőr

még géppisztollyal is csak ritka kivételes esetben rendelkezett. A fenti híradás rosszindulatú és kitervelt csendőrellenes kommunista propaganda.

Kérjük Bajtársainkat, hogy aki- nek birtokában vannak a „Csendőrségi Lapok” 1944. novemberi és decemberi számai, küldje el a MKCSBK központnak. A fenti lapokra főleg a magyarországi harcokban résztvevő csendőralakulatok helytállásait és hősi küzdelmeit megörökítő méltatások és képsorozatok miatt van szükségünk. (Ungvári és nagyváradi tanzászlóalj, stb.).

Múlt számunkból kimaradt a „csendőr bajtársaink részvétele a Vitézi Rend szolgálatában” c. hí- rünköl: az amerikai Középnugat vitézi hadnagya vitéz Á. A. Z. ezds bajtársunk, kit a közelmúltban Zákó András vörög úr, az MHBK vezetője az Európai Frontharcos Szövetség nevében a Frontharcos arany Lovagkeresztrel tüntetett ki háborús és emigrációs érdemei elismeréséül!

Ezredes Úr, gratulálunk! A MKCSBK tiszteleg!

Torontói csoportunk 1967. június 10-én rendezte hagyományos tavaszi vacsoráját a Budapest Restaurant különtermében. A terem teljesen megtelt, sorainkban üdvözölhattük ismét MHBK-s honvéd

bajtársainkat és a MKCSBK legújabb csoportjának, a közép New York állambeli-nek vezetőjét: vitéz Szendi József őrm bajtársunkat is családjával. A kitünően sikerült vacsora után a torontói MHBK vezetője, Varga Géza szds méltatta a Hősök napját. Utána levettük mindazon filmeket, melyek az 1967-es torontói csendőr-bálon és ünnepi csendőrnapi vacsoránkon készültek. Örömmel üdvözlöttük Karacs László főtörm bajtársunk Magyarországról szüleihöz érkezett ifj. László fiát is.

Kanada 100 éves születésnapját ünnepli országszerte hatalmas arányokban. A kanadai tartományok 1867-ben alakították meg az államszövetséget, mely az Atlanti óceántól a Csendes óceánig, az amerikai határtól az Északi Jeges tengerig egy szövetségbe vonta össze Kanada angol és francia lakosságát. A fenti születésnap egybeesik a magyar kiegészítés 1867-es dátumával.

Kanada áldott, gazdag ország. Lakóinak száma 20 millió, az ország magyarságának lélekszáma 105.000. Az életszínvonal magas, egyforma az Egyesült Államok és Nyugatnémetország szintjével. — Mérföldes emberi szabadság uralkodik, korlátlanok a lehetőségek is. Aki dolgozni akar és tud, mindenütt talál jól fizetett munkakört. Aki erővel bírja, két, sőt három állásban is dolgozhatik. Szabad a

kezdeményezés, üzletkezdés, a társadalmi szervezkedés. Az emberi szabadság néhány példája: ismeretlen a személyazonossági igazolvány és a bejelentőlap. Mindezek a kanadai közbiztonsági szervek munkáját nehezítik meg rendkívüli arányban. Kanadának van kommunista és nemzeti szocialista pártja is, de jóformán tagok nélkül. Elképzelhetjük, a nagy szabadság következtében a kommunista szervezkedés is állandóan folyik, amit külföldről irányítanak. Ez pedig fokozott éberséget kíván az állambiztonság kiváló végrehajtóitól: a Kanadai Királyi Csendőrség derék tagjaitól.

Kanada az angol világbirodalom tagállama, mely az angol szigetország, Ausztrália, Málta, India, stb. országaival együtt ma is a világ egyik vezető hatalma.

A kanadai magyarság, köztük többszáz csendőr bajtársunk, méltóan kiveszi részét a színes, lélekemelő ünnepségekből!

„Létszámszaporodás” a cserhátsurányi őrsön 1937-ben

HALOTTAINK

Szödényi Árpád pótcső szakaszvezető, legidősebb Bajtársunk 92 éves korában, 1967. március 30-án a németországi Eggenfelden városban meghalt.

Szödényi Bajtársunk a Bajtársi Levél lelkes olvasója és haláláig a csendőr és katonaeszmény ápolója volt. Vezetőségünkkel több levelet váltott és büszkén hangoztatta az első világháborús táborig csendőrmivoltát. Katonaidejét a régi szép „Ferenc Jóska” időkben töltötte a 78. cs. és kir. gyalogezrednél.

Szödényi Árpád

Emlékét kegyelettel megőrizzük. Hozzátartozóinak együttérzésüket küldjük!

Hiday Sándor alezredes, az utolsó szekszárdi osztály-parancsnok, 1966. március 28-án cukorbetegség következtében Graz-ban, Ausztriában elhunyt. Temetése 1966. április 1-én volt a grazi köztemetőben. Emlékét kegyelettel őrizzük!

Remetey József alezredes

Remetey József alezredes 1967. március 18-án Cleveland, Ohio, USA-ban szívroham következtében rövid szenvedés után elhunyt. A MKCSBK az orvosnő özvegynek együttérzését küldi és lent közli teljes egészében a gyászbeszédet, melyet Remetey alezredes sírjánál mondott el közeli barátja: Csepi Béla ezds bajtársunk:

Kedves Jóska barátom, kedves Bajtársunk!

Nehéz kihűlt tested előtt beszélnem, amikor nem tudsz már sem-

mi jelet adni, vagy valamilyen megértést mutatni. — S én mégis beszélek, mert hiszem — hogy távolodó lelkedet még utoléri a hangozó és magaddal viszed érzéseinket és gondolatainkat.

Öregedő korunkra már oly sok kötelességet gyűjtöttünk össze, hogy fáradt testtel és lélekkel nehéz hordozni őket. Gyermekkorunktól kezdve kötelességeket hordunk szüleink, testvéreink irányában, de megtanultunk hinni és áldozatot hozni a legmagasabb eszmények: az Isten, a Haza, barátok, honfitársakért, az egész emberiségért. — De mindezek nem neheznek lelkekre oly súlyos kötelesség gyanánt, mint a halotti búcsúztató a legjobb barát ravatalánál.

Egyenként hámozom le magamról az elmúlt hét évtized megtapadt emlékeit s csak azoknál állok meg hálás gondolatokkal, melyek Téged mutatnak, melyek Veled közősek s amelyek kialakították azt az érdemes barátságot és bajtársiasságot, mely az utolsó napokig oly tisztán fennmaradt.

Felelgetem őket, hogy bizonyosságot vigyél Magaddal. Látlak a pécsi honvéd hadapródiskola lobogó lelkű ifjúsága között, amikor együtt készültünk a magyar ember legszentebb feladatára, a haza védelmére. — Látlak az első világháború gondatlanul elszánt fiatal tisztjei között véres hadszíntereken, mindennap odatartva fiatal

szívünket az ordítóan éhes halálnak. — Látlak a pihenőnapok gondatlan életörömeiben, de az elvonuló csendes munkálkodásban is. Együtt éltünk és szolgáltunk aztán a csendőrségnél, ahol egyformán hentergettek meg a körülmények a jóban, rosszban, örömben, komolyságban. — De együtt vészeltük át a második világháború vakszerencsését is, — az utánakövetkező visszavonulást, nyomorgást, lerongyolódást, üldöztetést — s átéltük a „Jaj, a legyőzötteknek” embertelen sorsát.

Isten segítségével embereknek parancsolt jószívúsággal mégis eljutottunk a félelem és gond nélküli élet hazájába, hogy maradék életünket az emberiség javára hasznosítsuk.

Itt szakította meg közös sorsunkat a Mindenható akarata, s elszóltott közülünk Téged.

Kedves Jóskám! Aki meghalt, hiányzik valahonnan! Lelki szemiddel tekints rá a Tőled búcsúzó, a Téged gyászoló sokaságra s látni fogod, milyen sok helyről hiányzol. Te a jobb hazába kerültél, — mi itt maradtunk bánatunkkal, hogy most már Nélküled hordjuk kötelességeink egyre nehezebbé váló terhét.

Isten Veled, kedves Jóskám, kedves Bajtársunk!

Isten akaratában megnyugszunk, de elfeledni nem fogunk!

A viszonzlításra!

Adakozások a Bajtársi Levélre:

A. Gy. örm \$10.85; B. J. örm \$2.14; H. M. törm \$5.—; P. A. törm \$10.—; Sz. A. főtörm \$5.35; v. P. J. alez \$4.13; F. F. örgy \$5.—; V. S. örm \$5.—; Calgaryi csoport \$40.—; G. Zs. I. örm \$10.78; K. J. örm \$1.07, v. Á. A. Z. ezds \$1.07; F. J. alhdgy \$10.73; Sz. M. zls \$10.79; O. J. törm \$4.40; Sao Paulo csoport \$10.78, v. T. B. v. töm \$5.—; M. I. törm \$6.—; Sz. J. törm \$5.—; M. A. örm 10.—; Torontoi csoport \$160.—; N. J. ezds \$5.—; M. I. örm \$2.50; v. Sz. J. örm \$10.75; P. I. fhdgy \$10.75; P. I. örm \$5.—; F. A. örm \$5.—; O. P. főtörm \$10.—; M. J. törm \$8.—; B. G. örm \$5.—; Dr. D. B. szds \$5.—; P. J. örm \$10.—; Dr. Sz. L. hdp. örm \$5.—; B. K. örm \$5.39.

Adakozások a központi adminisztrációra:

Torontói csoport \$100.—.

Csoportjaink, szórványaink és áldozatos bajtársaink jóvoltából sikerült gond nélkül kiadni a Bajtársi Levél 1967. évi 4-5-6. számát is.

Az őszi számunk hasonló oldalon való megjelenése azonban szintén Bajtársainkat és csoportjainkat terhelik. Hisszük, hogy a soron következő adakozások az őszi és téli számunk megjelentetését is lehetővé teszik.

A későbbi számaink valamelyikében hazai kommunista kiadásra hivatkozva hozzuk mindazon csen-

dőr Bajtársaink nevét, lakóhelyét és fegyvertényét, melyek során őket a csonka ország 13 vármegyéjében a nemzet akarata a forradalmi bizottságok elnökévé, vagy a nemzetőrség parancsnokává emelte. A hazai könyv címe: „Ellenforradalmi erők a magyar októberi eseményekben”.

Adakozások a segélyalagra:

M. I. törm \$5.—; F. J. alhdgy \$5.36; M. I. örm. \$2.50; M. J. törm \$5.—; B. G. örm \$5.—; P. J. örm \$10.—; P. I. törm \$5.—; Dr. F. Gy. szds \$5.—; Dr. Sz. L. hdp. örm \$5.—; V. Gy. főtörm \$10.78; G. F. örm \$5.—; Dr. S. J.-né \$10.—; J. I. fhdgy \$10.—; T. J. törm \$11.—; B. J. örm \$10.52; K. J. örm \$16.05; F. J. alhdgy \$10.—; B. J. szakv \$10.— v. Sz. J. örm \$ 10.75, Valenciai csoport \$107.70; G. Zs. I. örm \$10.74; Cs. F. örm \$10.—; F. A. örm \$10.— M. J. törm \$10.—; P. I. törm \$10.— Dr. Sz. L. hdp. örm \$10.—; Dr. Sz. S. g. fhdgy \$5.—; torontoi csoport \$150.—; v. P. J. alez \$4.14; N. N. \$5.—.

A MKCSBK központ segélyszolgálat a közelmúltban 6 IKKA csoportot küldött rászoruló Bajtársainknak, özvegyeinknek és árváinknak az Óhazába. Jelentősebb összeget küldtünk két idő tőti Bajtársunk gyógykezelésére.

Adakozások a küldöttségi alagra:

Dr. Sz. S. g. fhdgy \$15.—.

A feszült világpolitikai helyzet a közeljövőben bármikor hozhat meglepetésszerű fordulatokat. Kanadai Bajtársainktól és amerikai Bajtársainktól várjuk a „küldöttségi alap” befizetését (\$25.—), hogy az események ne találjanak bennünket cselekvésképtelen állapotban. Tengerentúliak küldjenek annyit, amennyit megengedhetnek maguknak.

Az áldozatkészségben élenjáró torontói csoportunk 150.— dollár összegű adománnyal támogatta a torontói Első Magyar Református Egyház új templomépítési alapját. A templom gondnoka csendőrbajtársunk, presbiterei közt is több csendőrbajtársunk található. Egyházaink életében világviszonylat-

ban csendőr bajtársaink vezetősége-repet visznek.

A MKCSBK központ a tavasz folyamán \$220.00 összeget küldött el a Szent László társaság karitatív céljaira Európába.

Felhívás! A MKCSBK központ a begyűlt segélyösszegeket mindenkör kizárólag az adakozó Bajtársak és csoportok utasításai alapján küldi szét. Tehát a Vitézi rend, a Szent László Társaság javára, vagy bármely más célra hozzánk befizetett adományokat az adományozó rendelkezései szerint továbbítjuk. Az adományok melletti kísérőlevélben továbbra is kérjük az összeg rendeltetését!

Köszönjük Bajtársak! A vezetőség tiszteleg!

A cserhátsurányi őrs „pikniken” 1937-ben.

Ebresztő után az őrsön.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Ámen.